

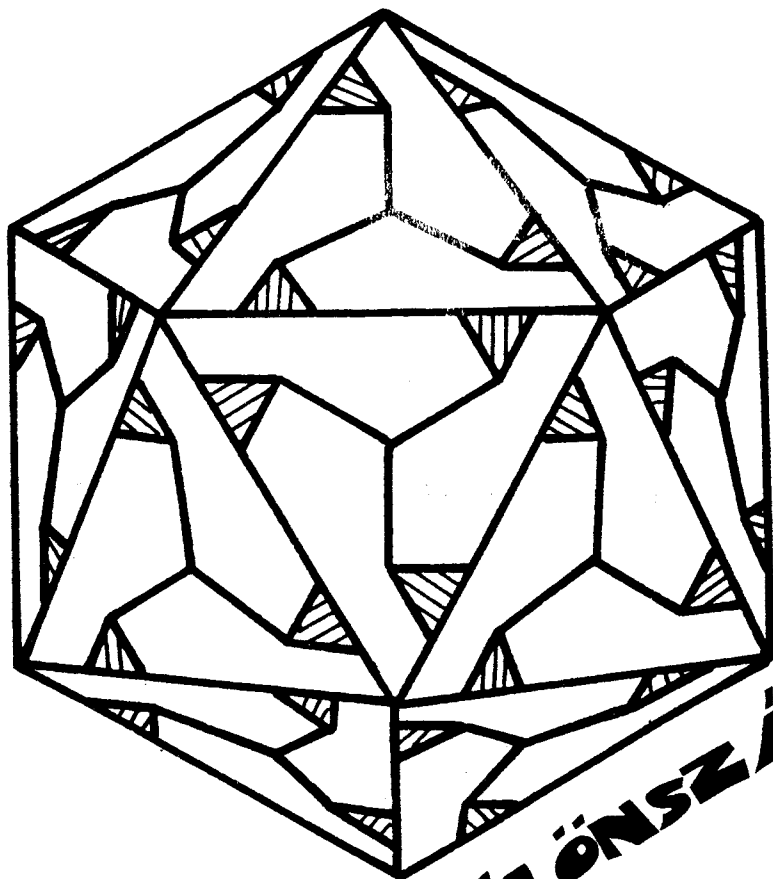
A Közgazdasági Politechnikum lapja

Panigráf

V. évfolyam 8. szám

1996. április 10.

TMT KÜLÖNSZÁM

The following play was written especially for the Singing Skulls, the Business Polytechnic's English-language theater group. It will be performed at the TMT on 11 April, 1996 at 5 pm. The cast and directors were of two minds regarding the publication of the script before the performance. Following a long debate, we decided to publish it in the interests of those who would have difficulty understanding the meaning of the words and thus the content of the play. We also decided to include the following warning: If you are able to understand this introduction without the aid of a dictionary or translator, please do not read the play now! You will be able to understand the performance and will enjoy it much more if you haven't read the play first. Whatever you decide to do, we look forward to seeing you in the theater at the TMT.

*John Conyers
Director*

The Man Who Sold The World

Written by Sebő Ferenc

(with John Conyers, Horváth Szabolcs, Jaczenkó László, Szigeti Zsolt)

Prologue

LENSKY: (poem) I'm a poet in this world of dread, in this insufferable world of yours. My heart bleeds under the tyranny of our decadent century, a time when money commands the businessmen, the businessmen command the politicians, and the politicians command the mindless mass we call humanity. Don't you realize that your hamburgers and your Coca-Cola are made of plastic? Don't you realize that you are being brainwashed by TV? Don't you realize that they're feeding you lies? Without me you would never realize these things! Not to mention the disappearing rain forests and the way they are viciously stealing the ozone layer from over your heads. The day will come when some good-for-nothing, low-down yuppie will sell the world from right under your feet, and you will just sit there like so many bumps on a log and wonder what the hell has happened to you. And if the radioactive fallout doesn't fry you, you will burn in the flames of righteous destruction. The righteous destruction of human stupidity! Because you don't notice the danger surrounding you, because you don't notice the menace of people like that guy over there! (throws a bomb in ZACHARY's office)

ZACHARY: (stamps out the bomb with difficulty) What in the world have I done to receive this treatment?

LENSKY: It's because you are just one more sordid, loathsome businessman! Because you would do anything for money, anything at all!

ZACHARY: Wouldn't you?

LENSKY: I have never taken any money for anything beside my poems!

ZACHARY: So your poems are that good, huh? Interesting ...

LENSKY: (poem)

ZACHARY: Excuse me for saying so, but that one was no good at all. I don't see how you could ever sell garbage like that.

LENSKY: Because people like you don't understand anything about poetry! You would even sell the world if you could. You don't care what you sell, washing-powder or guns. You are a heartless killer, marching to the beat of your supreme commander: money! I've even written a poem about it. (poem)

GEORGE D. DRAGONSLAYER: Did someone say something about selling the world? Because the fact is, I would buy it in an instant. Please allow me to introduce myself. My name is ... Paul ... I mean Peter ... or shall it be George? Yes, George is perfect. George D. Dragonslayer. (takes out a business card) Sounds heroic ...

ZACHARY: Well, sir, let's get down to business. Don't you think that selling the world is a bit ... well, a bit ridiculous?

GEORGE D. DRAGONSLAYER: Not at all. And I thought you were the kind of businessman whose vocabulary doesn't include the word 'impossible.'

ZACHARY: (contemplates) And what exactly would you do with the world?

GEORGE D. DRAGONSLAYER: Put it in the bank, I suppose, and let it collect interest.

ZACHARY: (scratches his head) Hmm ... I hope you understand that this is going to cost you a fortune.

GEORGE D. DRAGONSLAYER: Money is no object. Please give me a call when you've finished the paperwork. Good day. (exits).....

(ZACHARY sits at his desk. Buzzer sounds.)

ZACHARY: Yes?

GOD: (Intercom): Hello ? Is that you, Zachary?

ZACHARY: Yes, it's Zachary. But who the devil are you?

GOD: Bad guess, my friend. I'm God. Would you please be so kind as to open the door? It's a bit chilly out here.

ZACHARY: Well ... to tell the truth ... I'm a bit surprised ... you see ... because if you really are God, why don't you come in here in a bolt of fire, or something like that ... I mean, if you're so cold, that would surely help.

GOD: You must be referring to my favorite bestseller. (chuckles) OK. **IF YOU DON'T LET ME IN, YOU WILL BE STRUCK DOWN BY LIGHTNING!** Is that better?

(ZACHARY presses the buzzer. GOD enters, sits.)

GOD: I'd like to talk to you about a business matter have you got any beer?

ZACHARY: I'm afraid not. Not what can I do for you?

GOD: What a pity. Anyway, the thing is, I heard that you are planning to sell the world. That's infuriating. You could have at least asked me first.

ZACHARY: Why you of all people?

GOD: Let's just say it's a question of ownership.

ZACHARY: You mean, the world belongs to you?

GOD: Bingo!

ZACHARY: Now why is that? (ZACHARY begins to draw.)

GOD: Let's take a simple example. What a cute cat! What's its name?

ZACHARY: That's my kitten Roxanne.

GOD: So it's yours.

ZACHARY: Yes ... to be precise, she just wandered in here one day and I gave her some food. She's lived here ever since. She likes it here, because I really love her. I give her everything she needs.

GOD: There, you see. I also really love the world, and I give it everything it needs.

LENSKY: That's not true! (poem) That's not what I need!

GOD: Wrong. You need tragedy more than you think. If there were no bad things in your life, how would you be able to value the good things? What would you write poems about? You would absolutely suffocate in all that goodness. (chuckles)

LENSKY: But... (GOD turns off the spotlight with a snap of his fingers.)

ZACHARY: You've got a point, but if Roxanne decided to leave me, she could do so whenever she wanted, even if she is my cat.

GOD: The difference between your cat and the world is that you didn't create Roxanne. I did create the world.

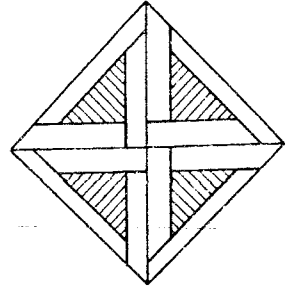
ZACHARY: You may be right there.

GOD: Of course I'm right. (leans back satisfied)

ZACHARY: (Shows GOD the completed drawing, a portrait of GOD.) How do you like it?

GOD: Oh it's beautiful! (looks at the drawing, satisfied) Oh, look! I don't even have a beer belly!

ZACHARY: It's a gift.

GOD: That's very kind of you. How can I repay you?

ZACHARY: How about giving me the world? You could repay me by forgetting about this business with the ownership rights ...

GOD: You call yourself a businessman? There's quite a difference between this picture and the world, you know.

ZACHARY: Yes, the picture is worth more. (GOD is shocked at this impertinence.) Now don't get upset. You must admit that the value of anything is determined by how much work has been put into it.

GOD: (relieved) You might be right about that, but nevertheless creating the world was a lot more work for me than making this drawing was for you. You have to concede that.

ZACHARY: That's where you're mistaken. If I'm lucky, I'll live to be eighty, and I just spent five minutes out of those eighty years making this drawing. You are immortal, so the short time you spent creating the world is virtually zero per cent of your life. Thus I spent infinitely more time on the picture than you did on the world. If anything, you have been overpaid.

(GOD is dumbfounded. ZACHARY looks triumphant.)

GOD: You brazen little bastard! (exits with the drawing)

(Buzzer sounds.)

ZACHARY: Yes?

DEVIL (intercom): Hey there baby, excuse me, but my car has just broken down and I

need to make a phone call. Would you let a poor, innocent woman in?

ZACHARY: (surprised) All right.

DEVIL: Hello ... (DEVIL tries unsuccessfully to use her charms to seduce ZACHARY)

ZACHARY: (furious) Who are you?

DEVIL: (pretending to be sorry) Can I be honest with you? I lied to you. I'm the devil, but please call me Lucy.

ZACHARY: Oh, I get it. Now just put a lid on that, you're not going to get anywhere with me. Have a seat and let's talk about it.

DEVIL: Huh. Who do you think you are? You can't just refuse me. This has never happened to me before. (sits, now calmer) OK, let's talk. You can't sell the world.

ZACHARY: Why not?

LENSKY: (appears holding a machine gun) Because, you treacherous, money-grubbing, upwardly mobile little swine, I've put so much work into it that I'm not about to let you just sell it off! (points the gun at ZACHARY)

ZACHARY: I must admit you're right, my poetic friend. I think I've changed my mind. I won't sell it.

LENSKY: (stunned at first, but quickly recovers) Why you dirty little turncoat! You change your mind just like that? Is that all your decisions mean to you? People like you are incapable of following through on their ideas. You are a worthless, chicken-hearted twerp, and I'm not going to let your slimy blue blood dirty my hands. These hands were born to create, not to destroy, and if I destroyed even one chicken-hearted twerp with them, it would infect my poetry and my soul as well! (exits, triumphant and scornful)

ZACHARY: Look, Lucy, I simply have to sell the world. I can't be a chicken-hearted twerp for the rest of my life. I couldn't live with the thought that I hadn't carried out the biggest decision of my life out of cowardice.

DEVIL: I would stand by you for the rest of your life. Whatever you want could be yours - I can make your wildest dreams come true. You could live however you wanted, and you know what? You could keep your soul.

ZACHARY: Who wants to live? I can't think of a higher goal in life than selling the world. In fact, I'm surprised it didn't occur to me earlier. It would be the pinnacle of my career, the sale to beat all sales. It's the final goal that mystics have been looking for in vain since time began, it's the ultimate achievement, it's how to become one with the universe. What else could I possibly need? It would be absurd to try to talk me out of it, like trying to convince a yogi to forget his search for Nirvana and move into a palace.

DEVIL: Fine, Mr. Yogi, I won't waste any more of my time with you. Your mindless chatter is beginning to wear me out. I'm not coming back, but don't believe for a minute that you've won. See you around, Sonny Boy, I've got to run.

GOD & the DEVIL sing

(Buzzer sounds.)

ZACHARY: Yes?

LOVE: (intercom) Hi there. I'm sorry to bother you, but my car has broken down and I need to make a phone call.

ZACHARY: (to himself) I can't believe this! (intercom) All right.

LOVE: Hi. My name's Rebecca. (Offers her hand. ZACHARY doesn't move, confused.)
... The telephone?

ZACHARY: Oh yes, it's over there.

LOVE: Thank you. (Dials, but receives a busy signal. Obviously very upset.)

ZACHARY: Well?

LOVE: The line was busy. I don't know what to do now ... In any case, thanks very much for your help. (starts to leave)

ZACHARY: Where are you going to sleep? You can't head out alone this late at night.

LOVE: I'll sleep in the car. I don't want to be a burden, really I don't. Thank you once again.

ZACHARY: Now stop this nonsense! Sleep here tonight, and tomorrow we'll take your car into the city.

LOVE: I don't know ...

ZACHARY: I insist.

(two years later)

LENSKY: Hey, you bourgeois pig! Let me tell you -

ZACHARY: Wait a minute there. Let me tell you something. My marriage has changed my life. I was amazed to find that there is something in the world more important than myself. I never would have thought that love could be this beautiful, and I never would have believed that it was possible to make such a lucrative investment without financial profit. The idea of selling the world hasn't occurred to me once over the past two years. I feel like an entirely new person.

LENSKY: Zachary! I've written a *good* poem. I'd like to read it to you.

ZACHARY: And you haven't got a bomb?

LENSKY: No, I haven't.

ZACHARY: Then let's hear it.

LENSKY: (poem about the disappointment of love) How did you like it?

ZACHARY: (stands shocked for a moment) I didn't like it at all. (Turns off the spot with a snap of his fingers, then in a very slow, broken voice) This is terrible. Two years ago, I got involved involuntarily in a business deal, the benefits of which blinded me to the risks. That conceited fool Lensky and his poems ... (sinks to the ground and remains seated there dazed through the next scene)

The Death Show

Gimme a D!

Gimme anE!

Gimme anA!

Gimme a T!

Gimme anH!

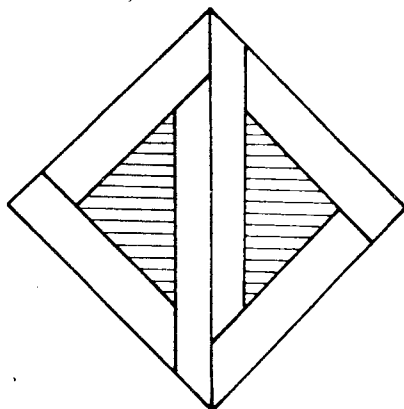
What's that spell? DEATH!!

What's that spell? DEATH!!

•What's that spell? DEATH!!

What's that spell? DEATH!!

- (song)

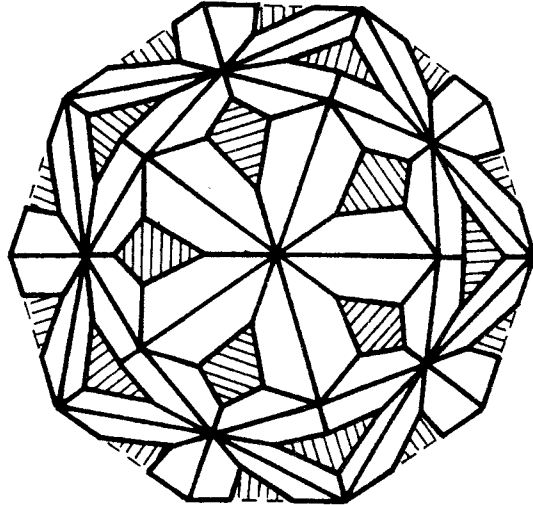
Well, it's 1,2,3 - what are you dyin' for?
 Don't ask me 'cause I'm only death
 This will be your last breath
 And it's 5,6,7 - ain't no use in fightin' fate
 'Cause when I knock it's 12 O'clock
 Whoopee! y'all gonna die!

Thank you very much and welcome to This Is Your Death. We have a wonderful show for you this evening. You know, a lot of people ask me if there's life after death. Now this is probably the most important question there is, but the answer is quite simple. I always tell these people: look in your TV program. After Death comes Dallas, after Dallas comes the news, and after the news comes the late movie. No my friends, there is no Life after Death!

Thank you. Well, enough humor for now, let's get down to business. It's time to make our first call of the evening. Lights, please.

(song)

No one likes me
 I don't know why
 I may not be pleasant
 But heaven knows I try
 So just to show you
 How fair I am
 I'll dial your number
 And kill your man

So give me a number
 You give me one too
 Let's hear another
 Now one from you
 I need just three more
 To seal his fate
 So give them to me
 Don't hesitate

1 5 7 3 4 1 2

TELEPHONE: Hello?

DEATH: Good evening, I'm phoning from our TV studio. This is a "live" program. Who am I speaking to?

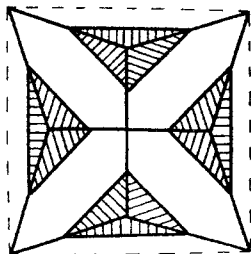
TELEPHONE: TV? Well ... my name's Parture. Early D. Parture.

DEATH: Well, Mr. Parture. This is Death, and it's your turn! Goodbye and have a nice trip!

TELEPHONE: Aaaaaaaaaaaaaaaaaah!

Thank you, thank you very much. Our special guest this evening is a young poet with fire in his soul and a chip on his shoulder. This is his first national TV appearance, so let's give a warm welcome to: Lensky!

LENSKY: poem

That was quite moving, Mr. Lensky. In fact, some people in our audience moved right out of the studio! No, but seriously, fantastic stuff, really. So: as our special guest of the evening, you get our special prize. Lights, please. Mr. Lensky, your number please.

LENSKY: 1234567

ANSWERING MACHINE: Thank you for calling Zachary the Businessman. We're unable to answer your call at the moment, but if you leave your name and number, we'll be in touch with you.

Well, Mr. Lensky, I'm afraid today just isn't your day. Better luck next time! Thank you for being our guest today.

And thanks to our studio audience and thank you at home for tuning us in. We've run out of time, but we'll see you next week on This Is Your Death.

LOVE-DEATH-Dance

(buzzer sounds)

ZACHARY.: Yes?

GEORGE D. DRAGONSLAYER: (intercom) Good day. This is George D. Dragonslayer. May I come in?

ZACHARY: Please do. (presses buzzer)

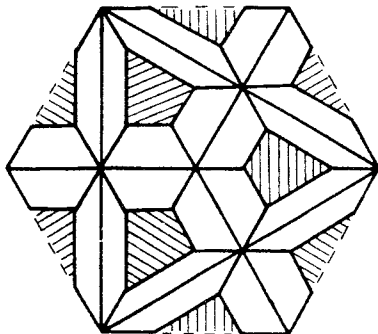
GEORGE D. DRAGONSLAYER: So, have you completed the paperwork?

ZACHARY: Yes, I believe I have.

GEORGE D. DRAGONSLAYER: It has taken quite a long time. I was starting to think it would never be finished.

ZACHARY: You could be more understanding. After all, this isn't an everyday transaction we're conducting. Please sign here. (both sign the contract)

Epilogue

HÉTKÖZNAPVAINK

1/

Kovács János a budapesti állatkert viváriumában dolgozott mint gondozó. Minden reggel hétkor kitakarított, megetette az állatokat, majd estig vigyázott a nyugalmukra. Lassan húsz éve telt minden napja a bogarak közt, és mindvégig valami eseményre várt, valamire, ami megváltoztatja az életét.

Egyedül élt nagyszüleitől örökölt házában, társasága csak az a néhány rovar volt, amelyeket maga szaporított az állatkertből lopott példányokból. Az embereket egytől egyig gyűlölte, barátai csak rovarok voltak. Ők egy általa épített - és napról napra fejlesztett - makettvárosban éltek. A város polgármestere természetesen ő volt, ő irányított mindent, a rovarok csak "kegyelmes uramnak" szólíhatták, és ha nem engedelmeskedtek neki, ő kegyetlenül elteposta őket.

Egy szép májusi napon gondolt egyet és elhatározta, hogy kibővíti városa határait, és hogy kellő számú lakosa legyen, betört az állatkertbe, és egy jókora háztizsákba és néhány szemeteszsákba bepakolta majdnem a teljes rovarállományt. Szerzett néhány patkányt is, hogy ne haljanak éhen szerencsétlen polgárai. Mikor hazaért, elengedte őket, meztelenre vetkőzött, és befeküdt közéjük. Az egész lakásban magasan beborítottak mindent az állatok.

- Én vagyok a Bomlás Hercege - szólt.

Napok teltek el, és ő rovarokkal és rovarokon élt. Naphosszat üvöltözött, hogy ő egy "távoli misztikus hatalom küldötte", és "ő lesz a világ ura" és hasonlokat, de mikor háza előtt gyűlni kezdtek a hívei, még ő is meglepődött. Legalább kétszázan álltak a kertben, és várták lesütött szemekkel, hogy ő szót intézzen hozzájuk. Az ő testük is rovarokkal volt tele. Mindegyikük kezében zsákszámra nyűzsögtek az apró állatok. Kilépett a teraszra, eltorzult, vérző testét pókok, sáskák, svábbogarak, természetek és poloskák ezrei borították, majd megszólalt:

- Népem, féregtestvéreim! Bomlásra születünk mind. Az élet lassú enyészet, és a Halál a végső megváltás. Az enyészet világában élünk, testünk és lelkünk férgek marcangolják, az Ő kezében vagyunk mind. Engem küldött értetek, hogy az örök anyag bennetek lévő része ismét az Övé legyen, hogy elfogadjátok a végső kegyelmet, az ősi kint, magáévá tegyen benneteket, hogy mind részecskéi legyetek a legősibb létezőnek, az Ő világában, hisz egyek vagytok kezdeftől fogva, hisz egy a tudatotok, és egy az akaratotok! Engedjete az erőnek, és Ő lesztek! Én vagyok a Bomlás Hercege, a Káosz urának küldötte. A Föld az enyém, legyetek kopóim a végső küzdelemben!

Az emberek letérdeltek, majd lehasáltak a rengeteg rovar közé, s testük eltűnt a rovarok sokaságában. A hátsó sorban feküdt Kovács József, nyugdíjazott gépészmérnök és felesége, Kovács Józsefné, napközis tanár.

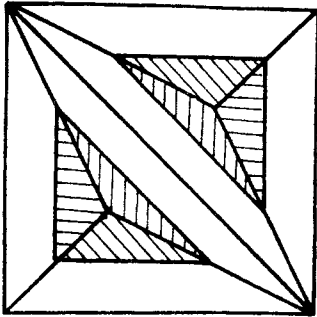
- Miért nem hittünk eddig semmiben, drágám? - kérdezte az asszony.

Kovács József nem válaszolt, de szemében remény csillogott...

1995. december 24.

Preiszner

A tavasz első jelei

Pirskadt. A tavasz első madarai már elcsicseregtek egymásnak, hogy fáznak, de sebaj, bizonyára a szép hosszú meleg nyarunk lesz.

Ebben az évben először sütött be a nap az ablakon. Sugarai ugyan nem melegítettek, de szikrázó fényük végigsimították L arcát. Egy kicsit feljebb húzta a paplant, de a nap elől nem tudott így elbújni.

- Máris reggel van? - gondolta, s hirtelen kinyitotta a szemét, majd ahogy kinyitotta, be is csukta, mert teljesen mindegy volt, hogy a fénytől vagy a szemhéjától nem lát semmit. Az órája után nyúlt. 6 óra volt.

- Ha nem akarok zuhanyozni, akkor van még egy negyed órám, viszont ha akarok... - és innen nem mert tovább gondolkozni, mert félt, hogy nincs ereje felkelni. Különben is, olyan jó így feküdni.

Jó néhány háztömbbel arrébb B. ekkor már talpon volt. Beágyazott, s reggelit csinált a család többi tagjának. Igaz, hogy ők csak egy óra múlva kelnek majd fel, de addigra ő már nem lesz otthon. Most éppen a szokásos reggeli te-

jecskéjét iszogatta a nyitott ablaknál. Ezen a tájékon még több madár volt, s mind egyszerre énekelt.

- Ugy látszik, szép napunk lesz - gondolta, miközben felhörpintette az utolsó korty tejet is.

Változnak a dolgok. Egy éve még ő kapta készen a reggelit, de amióta befejezte az iskolát, és dolgozni kezdett, ő lett a korán kelő a családban. Elmosta a poharat, majd cipő, kabát, táska, s elindult a város felé.

Jéghideg víz hömpölygött végig L hátán, vállán, majd az egész testén. Mindig hideg vízzel zuhanyozott. Ez volt az egyetlen módszer arra, hogy valóban felébredjen. L sosem reggelizett, csak ha elétolták. Volt már, hogy egész estig nem evett semmit, akkor is csak épp bekapott valamit gyorsan. Háromnegyed hét volt. Még egyszer végignézte noteszában a napi teendőket, majd becsapta maga mögött az ajtót. Mindig rohant. Sosem volt megállása. Csak akkor érezte jól magát, ha csinált valamit. Szerette az embereket. Nagyon szeretett örömet okozni. Mindenét odaadta volna, ha meg tud nevetetni valaki, akit addig sohasem látott mosolyogni előtte. Megsimogatta a szomszéd cicáját, majd elindult lefelé a lépcsőn. A kapuban ismét a szemébe sütött a nap, de most már örült neki.

- Tavasz van - suttogetta, es elindult a bank felé.

A villamoson tömeg volt és bűdös. B. ki nem állhatta ezt, de hát mit volt mit tenni, a város az ilyen. Legalább a nap sütött.

L amikor negyedszer szállt fel a metróra 12 órakor, és huszonharmadszor hallotta, hogy "Kérem vigyázzanak, az ajtók záródnak!", akkor megkérdezte önmagától, hogy nem kéne-e vennie egy autót, de nem kapott egyértelmű választ. Tény, hogy hiányzott valami az életéből, de nem tudta, mi az. Hogy boldog volt-e? Igen. Mindene megvolt. Tudott kivel beszélgetni, tele volt barátnőkkel, és általában sikerélménye volt, mert amibe belekezdett, az be is jött. Mégis volt valami, amit ő sem tudott igazán megmagyarázni. Évek óta várt, hát ha történik valami más, de semmi. Tudta ő, hogy nem autóra van szüksége, se nem még több nőre, hanem egyetlen dologra, ami magában foglalja a Világot. A fényt, az illatot, az ízt, a tapintást és a hangot. Néha elmerengett ezen, de teljesen megfogalmazhatatlan volt számára.

Megint megszólalt a hangszóró: "Kérem készítsék elő jegyeiket, bérleteiket, mert a kijáratnál ellenőrök dolgoznak!"

- Mégis csak kéne egy autó! - gondolta, miközben nagyot sóhajtott.

B. egy kicsit elfáradt. Rohangálás napja volt. Egy barnított üvegű presszóban ült, a kávéskanalat hintáztatta jobb kezével, s közben az utca felé bámméskodott. A barátja járt a fejében. Három napja nem találkozott, még csak nem is beszéltek telefonon. Szerették egymást, habár egy kicsit most össze voltak veszve. Természetesen egy apróságon. Nem először fordult

elő. B. néha teljesen kiborult. Órákat tudott zokogni, de persze csak akkor, ha senki sem látta. Többel érdemelt ennél. Ő volt az, aki igazán megérdemelte, hogy szeressék. Értékes lány volt. Eszébe jutott, hogy egy kicsit szabadságra akar menni. Nem akar reggelit csinálni, nyomorogni a villamoson, szaladgálni egész nap, hanem egy kicsit egyes-egyedül lenni. A gondolatától is meg akart szabadulni. Szeretett volna venni egy olyan mély levegőt, hogy minden gondját baját elfújja vele. Későre járt. Egykedvűen bandukolt az aluljáró felé. "Eltelt három nap; egy szó nélkül. Felhívom!" - gondolta.

L furcsán érezte magát. Korogott a gyomra. "Ilyet is rég látott a történelem!" - mondta magában, és az első bódénál vett egy szendvicset. Azon morfondírozott, hogy mi történhetett vele: délelőtt megkívánt egy cigarettát, holott nem is dohányzik; három körül majdnem elütötte egy autót, mert egy nő fenék után nézett; most meg ez az éhség? Úgy döntött, hogy folytatja az utólag megmagyarázhatatlan dolgok sorát, és felhívja a telefonos mesemondó szolgálatot. Megcélozta az első telefonfülkét, de természetesen az nem működött. Elindult az aluljáró felé.

B. már harmadszor nyomta be ugyanazt a hét számot, de semmi nem történt. Negyedszer is megpróbálta. Negyedszer is tök süket volt a telefon. Lecsapta a kagylót, sarkonfordult és lehorgasztott fejjel elindult hazafelé. L felvette a kagylót, tárcsázott, majd B. után nézett, s hallgatta a szép szőke herceg és a királylány igaz történetét.

László Péter, KéVé

FELHŐK

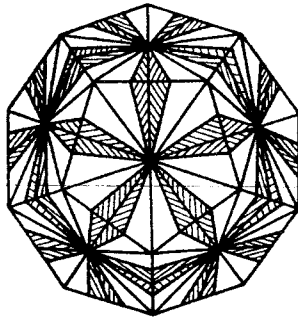
Én városi gyerek vagyok. Ahol szüleim jóvoltából felnöttem, csak magas házak és beton vett körül. Nekem a világ sokáig úgy tűnt, mintha az ember építette volna fel.

Amikor kicsi voltam, a felhőket néztem a város felett. Apámmal hatalmas bárányokat és juhászokat láttunk beléjük. Ma már tudom, hogy azok a bárányok és azok a juhászok egy jókora gyárkémény melléktermékei voltak csak. Pedig nekem akkor magya volt a csoda, hogy nyájak legelnek az égen. Kis csacsi voltam. De ma már nagy számár vagyok, és a felhő az égen már nem meséket rejt, csak árnyékot hoz fejem fölé.

Nekem a város az otthonom. Ahol én lakom, ott szenny, füst, romlottság vesz körül. És mégis az enyém ez a város. Mert emberek lakják, akik itt élnek. Az utcámban ha szembe jön velem valaki, tudom, hogy féljek vagy ráköszönjek. De ha akarok, el is bújhatok, egy lehetek a sok között. Itt "társaságban" is magányos lehet az ember, a kutya se kérdi, "mi a baj, mi-ben segíthetek?"

Én városi gyerek vagyok, mégis most itt állok a Székelyföld közepén egyedül egy domb tetején. A messzi távolban körös-körül hegyek. Ismerősek, mégis fenyegetően ismeretlenek. Nagyok és méltóságteljesek.

Évmilliók óta itt állnak, és most úgy érzem - én, önző ember -, csak rám vártak idáig. Lent a völgyben éppen egy gulya baktat be a faluba. Kolompjai csengése a templom harangjával felel. Körülöttem megázott méhek döngicsélnék. Beleng mindent a nyugalom. Hűvös van. Lábamat a nedves rét fűszálai nyalogatják. Kezemet fázósan zsebembe sülyesztem, és nagyot szívlak a friss levegőből. Fent az égen ott van már rég a Hold, de a Nap nem zavartatja magát, szépen lassan húzza magára a "hegytakarót".

Itt állok a dombtetőn, körülöttem maga az Isten. Aranypalástja van, amit hegycsipke szegélyez. Hűvös, friss

esőillatot lehet belém. Azt hallottam a rabbitól, hogy az Isten, amikor Mózesnek átadta a tízparancsolatot, nem az égből tette ezt, de nem is szállt le a Sinai hegyére, hanem onnan diktált, ahol az ég és a föld találkozik.

Itt a horizonton esőfelhők sorakoznak. Elmenőben vannak. Itt hagyták az eső illatát, és továbbálltak. Még utoljára azért ők is megfürdenek a lemenő nap utolsó fényeiben. Nem értem, miért, hiszen innen a dombtetőről nézve olyan tisztának tűnnek.

Nagy Ákos - Zártosztály

A fesztivál

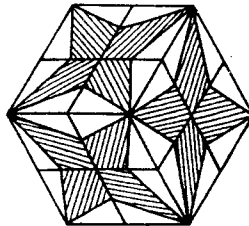
Nagy a színpad, s egyedül e nagy tér közepén
csoda volt, hogy nem is féltem. Tapsolt a közönség!
Egy fekete lepedő a fénytől még eltakart,
de fölálltam s ledobtam - várva a diadalt.

A zeneszó hangos volt, és vakított a fény.
Innen fentről sötét volt és nagy a nézőtér.
Oldalról a kamerákkal engem követtek...
Talán kicsit élveztem, hogy célpontjuk lehetek.

Büszkén álltam, s kihasználtam óriás táncterem,
mivel ahol gyakoroltam, nem volt táncterem.
Amit adtam, én voltam, és nem koreográfia.
És nem egy tanár tanított, hanem a mánia.

De ezt senki nem tudhatta, ott voltam és kész.
Akkor még nem tudtam, a negyedik hely enyém.
A sok befolyásos elvette helyemet.
Nem én, csak a gazdag rokon kapott helyezéseket.

Kit érdekel? - mondtam én - hisz van még sok idő!
Győzelmet nem érdemel türelmetlenkedő.
És a csúcson mindig van hely, menni kell tovább...
Bármilyen lesz is, áttáncolom az egész éjszakát!

Ronnie Waker

Kiskacska a fekete tóban

- Gyerünk! Még egyszer újra az egész sort. És most hopp! Nem jó. Iamás, emeld ki rendesen! Most már jobb. Ildi, volnál szives rendes grad jete-t ugrami? Nem, nem, nem! A chenes nem jó! - miközben ordított az erek kidagadtak a nyakán. Már negyedik órája próbáltak két sort, de sehogyan sem sikerült úgy, ahogy azt a koreográfus eltervezte.

A fiú lassan letette a lányt, és odalépett az egyik tükörhöz. Belenézett. Egy végsőkig elcsigázott arc nézett rá vissza; az izzadság kis patakokban folyt le a homlokától egészen az álláig. Kinyújtotta a nyelvét a tükörképre, majd hirtelen elfordult, és levágta magát a tükör elé. "Már nem bírom tovább! Kifújom magam, azután folytathatjuk" - mondta ellentmondást nemtűró hangon.

A teremben két fal üvegből volt, az egyik előtt korlát, amelynél most egy elgyötört arcú, huszonöt év körüli lány állt. Izzadt volt, a testhezálló próbaruha teljesen hozzátapadt. Mellette egy hasonló korú férfi ült a tükör lábánál. Velük szemben öszülő halántékú, idegesen cigarettázó férfi állt - a koreográfus. "Jól van, öt perc pihenőt kaptok, de ha azután sem lesz jó, akkor végeztem veletek!" - mondta halkan, mintha már nem is hitte volna el azt, amit mond; hangja rekedt és mély volt.

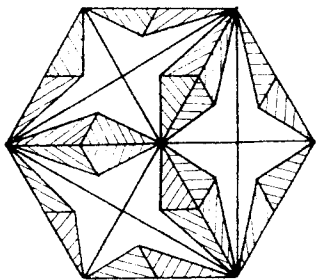
A fiú és a lány a balett egyik legjobb párosát alkották, és éppen a Hattyúk tavának két sorával szenedtek immár a negyedik hosszú órája. "Jól van, letelt az idő. Munkára!" - rikkantotta a koreográfus, és már nyoma sem volt rajta semmiféle fáradtságnak. A lány lassan a kezdőpozícióba helyezkedett, és a fiú is felkelt. "Három és..." - hangzott a felszólítás. Egy forgás, egy kiemelés, a chenes, majd a lány grand jete-je, újra össze és ismét szét... "Végre! Istenek vagytok! Így kellett volna már órákkal ezelőtt, és mindenki kevesebbet dolgozhatott volna. Elég mára, menjetek haza. Köszönöm." - fogta szakadt kabátját, és már kint is volt a teremből.

"Nem lesz ez így jó! Ildi, te olyan fehér vagy, mint a fal. Rosszul vagy?" - kérdezte a fiú, miközben a lányt letette a földre. Az megrázta a fejét. "Akkor jó. Na, nekem mennem kell, a család már biztos hiányol otthon." közölte. Pusztit nyomott a lány arcára és kiment. Az ajtóban még visszafordult "Biztos, hogy jól vagy?" A lány bólintott, majd az ajtó puffanó csukódását lehetett hallani és a zár halk kattanását.

A lány egyedül maradt. Lefeküdt a földre és a plafont bámulta. Lehunyta a szemét és élvezte, ahogy a gondolatai elkezdenek kavarni a fejében. Képek jelentek meg előtte, amelyek teljesen életszerűek voltak, mintha egy filmet nézett volna. Először táncolt. A Hattyúk tavában. Ő volt Odette, és tetszett magának a film, amit látott, még mosolygott is rajta. Azután otthon volt. A férje mellett ült az ágyon, az átölelte és egy meleg pusztit nyomott a homlokára. A filmen éles váltás és máris egy gyermekarcot látott, aki énekelt: "Kiskacska fürdik fekete tóban, anyjához készül Lengyelországba" - énekelte bájosan a gyermek. Hirtelen szorítást érzett a torkában és hidegnek érezte a kezét, kinyitotta a szemét, de nem látott. Pánikba esett és ijedten kapálózni kezdett. Elájult. Majd egy fél órán át feküdt öntudatlanul a próbaterem padlóján.

Amikor kilépett az Intézetből megcsapta a hideg szél. Fázott egy kicsit, és nagyon rosszul volt. Az a gyerekaré lebegett a szeme előtt, és folyton ugyanazt a mondókát hallotta: "Kiskacsa fürdik fekete tóban..." Megrázta a fejét, felhajtotta a kabátján a gallért és elindult lefelé a lépcsőn. Az útja egy forgalmas utcán át vezetett, a kirakatokat nézegette, színes fények világították meg a délutáni esőtől még nedves járdákat. Késő este volt már, de az autók csak jöttek-mentek mellette. Kék, zöld, sárga és fehér foltok száguldottak nagy sebességgel, spriccelték a vizet a járdára, de a lányt nem zavarta, hogy vizes lett, nem is vette észre. A gondolatai megint elkalandoztak. "Ha holnap is ennyit fogunk szenvedni, akkor a hétvégén nem lesz erőm elmenni anyuékhöz ebédelni. Anyu akkor biztosan kiborul, a múltkor sem voltam ott, pedig apu születésnapja volt. Nem tehetek róla, hogy a Tamás kétbalkezes, és nem bír rendesen kiemelni, és a chelen-nál sem tud rendesen megtartani. Hogy jutott eddig? Bár én sem panaszkodhatok, olyan voltam ma, mint egy kezdő. Csoda lesz, ha nem veszik el a szerepet. Úgy viselkedtünk mint a gyerekek... gyerekek... gyerekek..." visszhangzott a szó a fülében, azután ismét felhangzott az ének - "kiskacsa fürdik fekete..." - megingott a lába alatt a talaj, és egy kirakatnak tántorodott. Arca nekisimult a hideg üvegnek, és lassan lecsúszott azon, amíg a földre nem huppant. Szinte törökülésben ült, és megint nem volt az eszméleténél. Amikor magához tért, egy óriási kiáltás szakadt ki belőle. "Nem!" - ordított, szinte emberfeletti hangon. "Nem lehet, ez nem lehet" - kiabálta zokogásba fulladó hangon. Ott ült a forgalmas úton, a járdán a kirakat mellett, amelynek zöld neonfényei megvilágították a sírástól rázkódó testet és a sós könnyektől nedves arcot. Az emberek elmentek mellette, egyetlen szó nélkül.

Sokan voltak a rendelőben, amikor beért. A nővérke éppen kijött elkérni a kartonokat. "Csengery Ildikó vagyok, és beszélni szeretnék a doktor úrral." - mondta. "Azonnal, ha lehet" - tette hozzá, mert a nővérke elhúzta a száját és be akarta csukni az orra előtt az ajtót. "Üljön le, szólok neki." Felelte unottan és sértődötten elég rekedt hangon a fehér keményített kötényes nővér, aki nagyon szőke, nagyon alacsony és nagyon ellenszenves volt. A lány megfordult, leült egy szabad helyre. Úgy remélte, hogy azonnal megjelenik az orvos, de nem így történt. Majdnem egy fél órát kellett várnia az eléggé lerobbant rendelőben, amelyben a betegek fából készült igen kényelmetlen székeken ültek, a lábuk alatt pepita csempe volt, ami nagyon zavarta a lány szemét. Az ablakon beszűrődtek a tavaszi nap sugarai, amelyek élesen megvilágították az ott várakozókat.

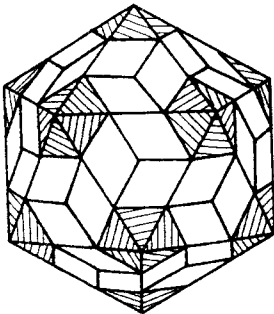
Már éppen el akart menni újra szólni, hátha elfelejtették, amikor nyílt az ajtó, és megjelent az orvos. Magas, fekete hajú férfi volt, akiről messziről megmondható volt, hogy orvos. Bajszát viselt, amely már őszülni kezdett. Az arca bizalmat sugárzott. Mikor kilépett, elmosolyodott, ekkor két gödröcske jelent meg az arcán, ettől sokkal fiatalabbnak látszott, pedig nem volt idős, olyan negyvenöt év körüli. "Jó napot, Ildikó! Mi történt?" - a hangja lágyan csengett. - "Jöjjön be. Üljön le arra a székre" - mondta és behúzta a lányt az ajtón. Majd egy kényelmes fotelra mutatott. A

lány odament és belehuppant. Puha volt és kellemesen meleg, érezni lehetett, hogy az imént még valaki más ült benne. "Nos?" - kérdezte az orvos, és a lány elmesélte az előző napi rosszulleteket, a gyermek éneklését, és még sok olyan dolgot, amit az emberek csak a legközvetlenebb bizalmasuknak mondanak el, vagy még annak sem. Egész életükben magukban hordoznak valamit. Egy álmot, egy titkot, egy ellesett pillanatot, amit néha a legrosszabb pillanatban idéznek fel, nem tudatosan, teljesen váratlanul. Ekkor a hangulatuk szinte azonnal teljesen megváltozik, többnyire ellentétére fordul. Ezek az képek, mondatok mindenkit elkísérnek. Ildikót is.

Miután mindent elmesélt, az orvos arra kérte, hogy meséljen a gyermekkorától, legelső emlékeitől kezdve mostanáig. "Bánnit elmondhatsz, ami eszedbe jut." - szolt a doktor. A lány csak mesélt, majdnem egy órán keresztül. Ahogy beszélt, teljesen megváltozott az arckifejezése, a komolyság eltűnt, helyébe vidámság vagy szomorúság került attól függően, hogy éppen vidám vagy szomorú emléket mesélt. Az arca egészen kipirult. A fejét hátrahajtotta, ahogy a lámpa fénye megvilágította az arcát, még szebbnek látszott. Haja szorosan a fejéhez simul és a tarkója fölött egy formás kontyban végződött. A szeme barna volt, szép nagy, meleg szemek, amelyek ha nyugodt volt, ábrándozó tekintet kölcsönöztek neki. Az orra egyenes és kicsi, amikor nevetett, kivillantak szabályos fogai. Szép volt. Az arca harmonikus és üde volt általában, ám az utóbbi időben megváltozott. Nyugtalan lett és a szemei alatt kis ráncok jelentek meg - a kialvatlanság jeleiként. Az éjszakákat gyűlölte, mert folyton hánykolódott, forgolódott és rosszat álmodott. Mindig ugyanazt. Minden áldott éjszaka ugyanazt az álmot látta. A gyermekarcot, aki mindig ugyanazt a mondókát szavalta. "Kiskacsa fürdik fekete tóban..."

Amikor elment az orvostól, semmivel sem érezte könnyebbnek magát, pedig megkönnyebbülést várt a látogatástól. Ehelyett azonban üres némaság költözött a lelkébe. Semminek érezte magát. Tudta, hogy ez a rossz álom a végzete. Minden olyan távolinak tűnt, mintha eddigi élete csak egy film lett volna, amit mindeddig nyugodtan, figyelmesen nézett, és közben megjegyezte, hogy mit tesz majd másképpen, ha vége a filmnek, és ő újra végigjárja a már látott helyeket. Megint rátört a rosszullet. Megint hallotta a gyermek énekét. Kiverte a víz, elfehéredett és megállt.

Mikor a próba hatodik óráját kezdték, már mindketten használhatatlanok voltak. Már éjfélre járt az óra, amikor a koreográfus elengedte őket. Az öltözőben a zuhany alatt furcsa ötlete támadt. Azonnal beszélni akart egy régi ismerősével. Nem is tudta, hogy jutott eszébe hitelen a fiú. Régi boldog és fájó emlékeket idézett, egy csodás diákszerelmet, amely az első és a leghatártalanabb volt minden eddigi közül. Mikor felöltözött, lement a hallba és a telefont kérte a portástól. Tárcsázott. A harmadik csengetés után egy álmos hang jelentkezett a túlsó oldalon. Csak most jutott eszébe, hogy már éjjel egy óra is elmúlt. Elnézést kért a kései zavarásért és

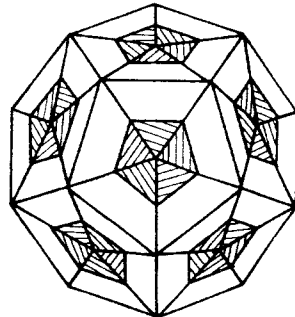
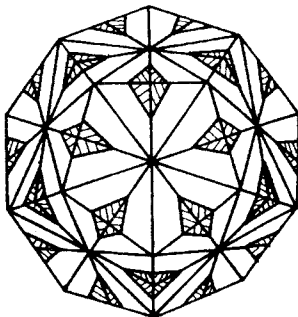

bemutatkozott. A túlsó oldal azonnal kapcsolt. Majdnem egy órán keresztül beszélgettek, közben régi emlékeket idéztek, múlt dolgokon nevettek. A fiú felajánlotta, hogy elmegy a lányért, de az inkább azt javasolta, hogy találkozzanak egy kávézóban, amely még biztosan nyitva van. A fiú azonban azt mondta, hogy nem jó, mert a kisfiát nem szívesen hagyná egyedül, úgyhogy inkább a lány menjen hozzá. Ebben maradtak. elköszöntek egymástól és a lány elindult.

Izgult odafelé, a fiú elég messze lakott, de az idő mintha repült volna. A gondolatok szárnyán szállt, szerelmes órák a Gellérthegyen és az Állatkertben, felhőtlen pillanatok a Balettintézet előtt, az a kép, ahogyan ott állt a fiú és rá várt, és a szép órák, amiket együtt töltöttek. Azt tervezgették, hogy milyen házban fognak élni, amikor összeházasodnak, és milyenek lesznek a gyermekeik, de aztán minden másképpen alakult, távol kerültek egymástól. Most a vizionálás öröme szinte megbabonázta a lányt. Felment a jól ismert ház lépcsőjén és csengetett. Az ajtó szinte azonnal kinyílt. A fiú ott állt előtte, pont úgy, mint évekkal ezelőtt oly sokszor. Semmit sem változott. Magához húzta és megölelte. Olyan jó érzés volt, olyan biztonságos és meleg. Bementek és leültek. Hajnalig beszélgettek és lassan visszatért köztük a hajdani beszélgetések ódon hangulata. Reggel a lány elment, de megígérte, hogy délután ismét eljön.

Ahogy koraeste ismét ott ültek a kanapén, teljesen váratlanul megjelent az ajtóban egy kisfiú. Olyan öt éves forma, szőke göndör hajú, kék szemű, eleven kisfiú. Ahogy belépett, ránézett a lányra, és elindult felé. Mikor odaért, leült a lány elé és elkezdett beszélni hozzá. "Te vagy az anyukám?" - kérdezte. A lány nem tudott válaszolni, meglepte a kérdés. "A fiad?" - fordult a fiúhoz. "Nem, igazából nem. A bátyám fia, de mióta elutaztak, én nevelem, és ennek már négy éve, úgyhogy szinte már az én fiam. És az is marad. A bátyáméknak nem kellett." A kisfiú megismételte az előbbi kérdést. A hangján türelmetlenség és izgalom érződött. A lány kérdően nézett a fiúra. Mit válaszoljon? Ahogy ismét a kisfiúra nézett, annak vágyakozó tekintetében, szinte önkéntelenül válaszolta: "Igen" A kisfiú lassan felkelt és a lány ölébe ült. "Akkor jó" - mondta elégedetten. "Énekeljek neked? Tudok egy szép dalt, elénekeljem?" A lány bólintott, és a kisfiú elkezdett énekelni "Kiskacsa fürdik fekete tóban anyjához készül Lengyelországba." A lányt kellemes melegség futotta át és megölelte a kisfiút, aki meleg, cuppanós pusztit nyomott a lány arcára.

Gröger Dia, iGRic

ROBERT ÉS SIMON

Robert Sunder futott New York utcáin. Alig várta, hogy hazaérjen. Egyedül akart lenni gondolataival. Utálta az embereket, az állandó tömeget, a várost, a világot, az életet..., az életét. Undorodott mindentől és mindenkitől. Nem volt barátja, kurvákat fizetett, hogy kielégítsék. Néha drogokhoz is nyúlt. Szinte hívta a halált. Gyakran verekezésbe is keveredett. A rendőrök már jól ismerték az arcát. Ha belekötöttek, vagy nem tetszett neki, ahogy néztek rá, máris ugrott. Nem törődött azzal, hogy hol van. Bebeszélte magának, hogy mindenki utálja, és bántani akarja. Pedig ez nem így volt...

Együtt bérelte a lakást barátjával. Simon Graves nyugodt ember volt. Teljes ellentéte Robertnek. Színházba, estélyekre volt hivatalos, állandó barátja volt, aki segített neki, ha valami gondja akadt. Kiskorában hasonlított Robertre. Kipróbálta a drogot, ivott, veszekedett szülei-vel, kihasználta a lányokat. Aztán egy idő után rájött, hogy hülyeséget csinál, ez így nem élet. S ha nem is egyik napról a másikra, de pár hónap alatt megváltozott. Mintha kicserélték volna. Szerette volna, hogy barátja is átélje ezt, érezze, hogy ez így nem megoldás. Változtatni, segíteni akart.

Robert nem ismerte Simon múltját, de tudta, hogy rá számíthat. Időnként kiöntötte neki a szívét. Sokszor eldöntötte, hogy normális életet fog élni, de valahányszor kudarc érte, már nyúlt az üve-
gért. Nem tudta elviselni a vereséget. Simon ilyenkor mondta neki, hogy ne adj a fel, de nem hallgatott rá. Teljesen külön, saját undorító életét akarta élni, és nem engedte, hogy beszéljének.

Barátja látta, hogy Robert tönkreteszi magát, hogy nap mint nap, reggeltől estig iszik, kurvázik, gyógyszereket szed. Segíteni akart, de próbálkozásai sikertelenek voltak. Egy délelőtt is - miközben teát tett föl - éppen ezen gondolkozott. Majd leült a konyhaasztalhoz, elővette könyvét, és olvasni kezdett. Magával ragadta a történet, mely egy fiatal, kábítószeres lányról szólt. Észre sem vette, hogy elkészült a tea. Hirtelen kinyitotta Robert szobájának ajtáját, és barátja alakja jelent meg előtte. Feltűnően nyugodt volt. Rámosolygott Simonra.

- Jó reggelt! Hogy vagy? Kész a tea. Ne állj fel! Hagyd! Majd én töltök neked. Olvass nyugodtan tovább!

Simon nem tudta mire vélni ezt a kedvességet. Barátjára meredt, nem tudott mondani semmit. Robert ilyen még nem tett. Rosszai sejtett. Egy pillanattal később ordítást hallott Robert szobájából. Berontott. A fiú az ablaknál állt, kezét ökölbe szorította, hátrafordult, és elmosolyodott.

- Most már minden rendbe jön.

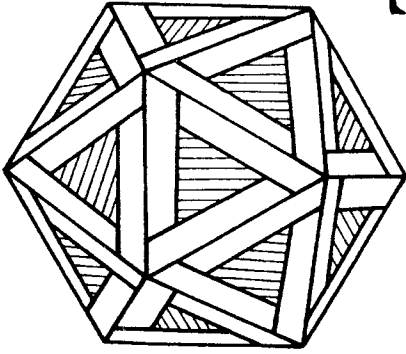
Aztán megfordult, és a madarakat kezdte figyelni. Simon egy darabig még értetlenül állt az ajtóban saját gondolataiba merülve, aztán hirtelen megértett mindent. Tudta, vége a harcnak, melyet Robert vívott saját magával. Felnézett, de már csak azt látta, ahogy barátja kitérte kezét a mélység felé...

Simon behunyta szemét. Pár másodperc múlva a huzat csapta be az ablak szárnyát. Az üvegszilánkok gyönyörű, fénylő testként hullottak a mélybe...

Bp., 1995.dec.29.

Blazsek Mony

MÁS

Már régóta figyeltem a lányt. Csak úgy a szemem sarkából. Fel-foghatalatlan, de valami megragadott benne. Örökké vidám, csupa mosoly, szóval sugárzott belőle az életélvezet. Csak egy boldog, gondoltam először. Sok ilyen van, tízenkettő egy tucat. De volt valami a szemében. Mintha valami nagyon távoli létforma üzenete lett volna beléjük kódolva. Lazán leültem egy feltűnően magányos ülőhelyre, ahová csak azok ülnek, akiknek éppen rossz napjuk van, majd merev, mogorva és kifejezéstelen tekintettel csak bámultam magam elé. Totális depresszió. Mikor lesz már vége? A megszokás fásultságával merültem el az önsajnálattal feneketlen távában. Aztán, hogy a siker még teljesebb legyen, az arcom is hozzádomítottam a tekintetemhez. Oké, most már sokkal jobb. Most már tényleg én vagyok. Jelenlegi állapotomban megtaláltam egyéniségem utánozhatatlan egyéniségét. A járókelők sanda pillantásokkal méregettek - még egy ilyen elkeseredett embert -, de amúgy többre nem méltattak. Őszintén reméltem, hogy én látszom a legszerencsétlenebbnek

a környéken. Minél jobban sajnálnak, annál szimpatikusabbnak találják. Hiszen ártalmatlan. Hiszen olyan szeretetreméltó. Szegény. Biztos nagyon nehéz lehet az élete... De ezt a tudatállapotot soha nem bírom sokáig. Akkor jöhetnek a szokásos önmarcangoló kérdések. És hatalomvágy? Mi van veled öreg, nem akarsz híres lenni, nem akarsz, hogy felnézzenek rád? Hogy bírod ki tekintély nélkül? Neked kell vezetned az embereket! Hiszen ezek mind zérónullák hozzád képest. Dolgozók, nyárspolgárok, ők a reményvesztett szürkék. Ezeknek már úgyis mindegy. Már nem vihetik sokkal többre. És hopp, az életük egyszer csak véget ér, de ezek annyira primitívek, hogy nem is fogja zavarni őket, hogy igazából semmi nagy dolgot nem vittek véghez. Nem hagynak maguk után semmit, legjobb esetben is csak néhány, hozzájuk hasonlóan primitív kölyköt. Az ilyen emberek miatt jutott idáig ez az ország! Na, most akkor a jól bevált mindenkitutalók arckifejezés. Igen, jól látjátok, le vagytok nézve! Arcomra írtam a legősibb gyűlöletet, közben azon elmélkedtem, hogy a fasizmus is valahogy ebből a lelkiállapotból fakadhat.

Kökemény antihumanista tekintetem véletlenül rátévedt a lányra. Ott állt, nem messzire tőlem. Azt hiszem, túl jó volt a beleélésem a helyzetembe. Feltűnhetett neki, hogy én más vagyok, mint a többi, nagyon más. Egy ideig fürkészően nézegetett, ahogy a csodabogarakat szokás, majd a tekintete fokozatosan átváltozott nyíltan kíváncsivá. Utálom,

ha bámulnak. Nézd anyádat! Hülye primitív vagy te is. Azt hiszed, hogy azért, mert szép vagy, már minden okod meg van rá, hogy ilyen fel-szabadultan és boldogan élvezd az életet? Mivel szépnek és nőnek születted, ezért a te küldetésed és munkásságod még komolyabb és felelősségteljesebb kell hogy legyen, mint azoké, akik nem születtek éppen szépnek. Igen, jól látod, velem is igencsak elbánt a természet, de ez nem változtat azon, hogy neked még inkább alá kéne rendelned magad az emberiség érdekeinek. Mit mosolyogsz, te önző hedonista primitív állat? Azt hiszed mindent megengedhetsz magadnak, mert szerencsés vagy? Szemeim már szikrákat szórhattak. A lány ekkor odajött hozzám.

- Miért nézel ilyen csúnyán? - tette fel a kérdést, minden kedves-ségét és empátikus képességét bedobva.

- Mert utállak - feleltem foghegyről.

- És miért utálsz? - Hát ez nem hagyja abba. Menj már el a fenébe, hát nem látod be, hogy én más vagyok, mint a többi srác, akik nap mint nap körbeudvarolnak és mindig kedvesek veled? Én szarlak le téged magasról, kisanyám! Most válaszoljak?

- Mert irigyellek - szaladt ki a számon, és meg kell hogy mondjam, magam is elcsodálkoztam saját magamon.

- És miért irigyelsz? - Hát ez nem ért semmit belőlem. Ekkor ismét megakadtam a szemén. A freudi tartományok végtelenje már küldte is a választ:

- Mert boldog vagy! - Nem hiszem, hogy ilyet valaha is ki tudtam volna mondani valaki másnak. De a

szemei, azok tehetnek mindenről. A lány arcán ekkor megjelent valami értetlenkedés némi szájalommal fűszerezve. Az örültekházában nézhetnek ilyen tekintettel az ápolók a betegre. Azt hiszem, hamar felismerte, hogy javíthatatlan, magában tomboló csendesörülttel van dolga. Ezt a kiemelkedően jó helyzet-felismerő képességet nem néztem volna ki belőle. Tovább folytatta a kérdezősködést, most már tisztán sajnálatból és megértésből. Lehet, hogy azt hitte, hogy én vagyok azon lelki szegények egyike, akikről Jézus beszélt a hegyi beszédben. Szerintem ezzel akarja letudni a napi jócselekedét, mármint, hogy egy örülttel próbál barátkozni, annak ellenére, hogy valójában semmi kedve nincs hozzá. A lényeg az, hogy óvónénis hangnemben faggatott a továbbiakban.

- Miért, te nem vagy boldog? - Az arcán azért látszott az őszinte csodálkozás, a szemén még inkább. Le merném fogadni, hogy én voltam az első boldogtalan ember az életében, akivel valaha is találkozott.

- Nem kifejezetten - mondtam.

- És te azt hiszed, hogy én boldog vagyok? - Hidegzuhany, erre aztán nem számítottam. - De hiszen nem is ismeresz! Hogy lehet egy ismeretlen embert utálni, csupán azért mert boldog? Egyáltalán, honnan veszed, hogy én tényleg az vagyok? - Fogas kérdés hegyek. Na, most igazán benne vagyok a pácban. Úgy kéne felelnem, hogy ő is megértse. De nem lehet. Lehetetlen, hiszen ő más dimenzióban él. Egy másik tudatszinten, egy másik karmával, olyannal, ami teljesen ellenkezője az enyémnek. Sorsaink két egymásra merőleges egyenesen hú-

zódznak, melyek az életben csak egyszer találkoznak. Nem fogom elhamarkodni választ. Ismét csak bámultam magam elé, abban reménykedve, hogy nemsokára csak megunja az egészet és elmegy.

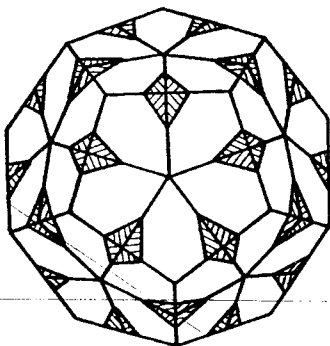
- Na mi van, megkukultál? - A hangjából éreztem, hogy már biztosra veszi a győzelmét. Na megállj csak!

- Te talán ismersz engem, hogy így idejössz hozzám kérdezősködni, itt zaklatsz engem, csupán azért, mert véletlenül, tényleg tők véletlenül rád mertem nézni?! Egyébként is úgy nézek, ahogy akarok. Ez egy szabad ország! - Nem rossz, de kicsit zavaros és erőltetett. Nem baj, az ő értelmi szintjének pont megfelel. Még egy kicsit szeretném zavarba hozni. Megalázni. Mi lenne, ha érzékeltetném vele, hogy milyen egyszerű lélek is ő? Minél több idegen szó, annál jobb.

- Mondd, valóban erkölcsösnek érzed, hogy az emberi aurán, valamint az egyéniség szentségén átgázolva megsérted mások személyi autonómiáját, különféle etikátlan kérdésekkel?! - Még szerencse, hogy egy szót sem értett belőle. De most legalább tisztában van azzal, hogy nem a reményvesztett, kilátástalan helyzetébe beleőrülő proligyerekkal áll szemben, aminek eddig gondolhatott. Ez maga a dühöngő zseni! Akkor jöhet a kegyelemdífés: - Na mi van, megkukultál? - Attól mindig idegesek lesznek a nők, ha a

saját szavaikat hallják vissza, amit mondjuk meg tudok érteni. Már láttam lelki szemeim előtt, ahogy sértődött, arcán a kamaszlányok tipikus durcás arckifejezésével hirtelen sarkon fordul és ott hagy. De nem így történt. Ismét kérdez. Belegondoltam, hogy még egyetlen kijelentő mondatot sem hallottam tőle.

- Most miért vagy ilyen? - Hozzátehetted volna "hiszen olyan kedves vagyok". Igen, azt hiszem, legyőztem. Most már valóban jólesett válaszolni. A győztes hadvezér kegyességével mondtam: - Nem tehetek róla, sajnos így születtem - számítottam rá, hogy ennyiben maradunk, és csöndben

továbbáll. Megint meglepetést okozott. Leült mellém. Szemmel láthatóan folytatni akarta a beszélgetést.

- Szóval frusztrált vagy? - Kicsit mellbevágott a kérdése, de azzal nyugtattam magam, hogy biztos csak ezt az egyetlen idegen szót ismeri, azért mondja. Azt hiszi, most bevágódik nálam. Egy darab szóval még nem tudsz átverni. Továbbra is fenntartottam a primitívségéről hozott ítéletemet.

- Így is mondhatjuk. A társadalom nem hagy érvényesülni, azt hiszem, ez okozza nálam ezt a mély depressziós állapotot. Ilyen ez az ország, a magyar depresszió világhírű. De mondd, te minden

magában dühöngő emberrel leállsz beszélgetni, vagy csak nekem adatott meg a páratlan lehetőség, hogy élvezzem eme kiváltságot?

- Nem igazán.

- Mit nem igazán?

- Nem szokásom akárkivel beszélgetni, de láttam rajtad, hogy te más vagy, mint a többiek. Láttam, hogy tenálad ez az egész mélyebbről jön - most már könnyű ilyeneket mondani, miután lelepleztem magam, és felfedtem valódi kilétem.

- Meglehet - mondtam fáradtan.

- Anyám egyik barátja pszichiáter, és ő azt mondta, amikor anyám is depressziós volt, hogy ilyenkor valamivel el kell foglalnia magát az embernek. Keresni kell valami mániát, az meggyógyítja a depressziódat, mert addig sem magaddal törödsz, hanem a mániával.

- A depresszió is egyfajta mánia.

- Nem úgy értem, hanem úgy, hogy keress magadnak egy magasztos célt vagy egy eszmét!

- Nincsenek eszmék, csak örületek vannak.

- Miért mondd ezt?

- Nézd át a történelemkönyved.

- És a szerelem? Tényleg, voltál már egyáltalán szerelmes?

- Igen, voltam.

- És?

- Mit és?

- Milyen volt szerelmesnek lenni?

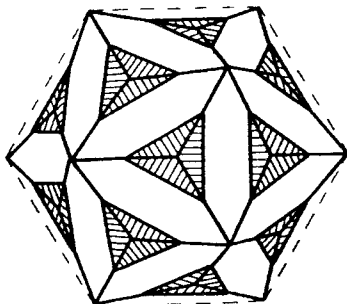
- Alapvetően tömény szenvedés volt, de mindenképp nagyon tanulmányos.

- Miért?

- A szenvedés a legnagyobb tanító.

- Nem értelek.

- Tudom.

- És mi az, amit nem tudsz?

- Semmit nem tudok.

- Bővebben?

- Nem tudom, hogy miért élek és ez fáj.

- Én sem tudom, hogy miért élek, mégsem szomorkodom miatta.

- Irigyellek.

- Azt hiszem, hogy te rosszul fogod fel ezt az egészet. Az élet azért van, hogy élvezzük. Apám is mindig azt mondja, hogy egyszer élünk.

- Ami azt illeti, egyáltalán nem biztos, hogy ebben igaza van.

- Szerintem igaza van. Ő tényleg olyan.

- Olyan.

- Milyen?

- Olyan "egyszer élünk" típus.

- Ő nem típus, hanem neki van igaza.

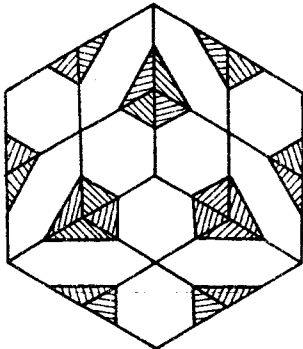
- Ez egyáltalán nem biztos. A tudomány nem szolgál bizonyítékokkal arra nézve, hogy nincs élet a halál után. Világképünk kialakításakor nem hagyhatjuk figyelmen kívül a buddhizmus reinkarnáció-felfogását sem. Nem lehet véletlen, hogy az összes világvallás a halál utáni élet mellett teszi le a voksát, de a végső választ talán a jövő tudománya fogja

megadni. De az biztos, hogy a világon semmi sem biztos. Ennyit a faterodról! - tört ki belőlem az indulat. A lány most már egyáltalán nem nézett ki olyan boldognak és kiegyensúlyozottnak, amilyenek megismertem. A tekintete sem a régi. Csak a szemét figyeltem. Láttam, hogy éppen nagy csaták zajlanak a lelkében. Abban a pillanatban semmit nem találtam benne, ami megihletne. Gondolkozott. Nagyon erősen elgondolkozott. Csak bámult maga elé, majd fokozatosan összeszedte magát, és látszott, ahogy véget érnek a belső tusák. Ismét a régi formáját adta, kezdtem ráismerni arra a lányra, akit először láttam. De a szemei, már megint a szemei! Valami furcsa dolog történt velük. Visszanyerték ugyan régi csillogásukat, de az egy fokkal hidegebb árnyalatú volt, mint annak előtte. Kis idő múlva így szólt:

- Szerintem te nem is vagy olyan okos, mint amilyenek hiszed magad. Unalmas egy csávó vagy. Sőt, nevetséges - ezután felállt és elment jó messzire tőlem, mintha soha nem találkoztunk volna. Örültem, hogy végre tisztáztuk a helyzetet. Kacagni támadt kedvem.

- Nem is olyan primitív - mondtam magamnak -, csak más.

Hirling Péter

Cycles

A thought first born two centuries ago
 To a thought modern man
 still does not know
 A thought first born two thousand
 years ago
 Is a thought that many will never know.

They do not know all men are born equal
 Each wolf wears a different color wool.
 For many before us have preached
 of peace;
 They didn't have a chance
 to renew their lease
 On their earthly lot, all of them soon died.
 They used their time, and tried, and tried.
 Crosses, swords, bullets:
 Implements of destruction
 Killing preachers of peace.

A symbolic coin can be flipped over,
 Giving something new meaning forever.
 The crucifix and swastika are such,
 More modern than ancient hearts
 did they touch.
 Moran dualism of peace an war,
 Yin and yang using each other for more.
 Mind, body, and soul are
 what we are told.
 Mind and soul are young,
 but body is bold.
 Only in graves do preachers of peace lie.
 Manipulators never seem to die.

Violence is winning
 Our ark is sinking.

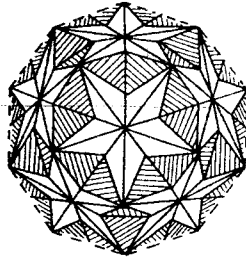
Balázs Károly, iGRic

AZ ÖREG

Tisztelt Doktor Úr! Kedves Barátom!

Elnézést zavarásodért, de megkérlek: amint tudsz látogass meg! Feleségem, nagyon különös mostanában. Fáradt, erőflen, és bolondságokat beszél...

Üdvözlettel:

D.F

Tisztelt W. H. Úr!

Feltétlenül tájékoztatnom kell egy tegnap éjszaka történt különös eseményről. Egyedül tartottam éppen hazafelé a klubból, mikor éreztem, hogy fújni kezd a szél. Az utcák teljesen néptelenek voltak, és ködös volt minden, így alig láttam. Valami neszt hallottam a hátam mögött, mintha valaki lépkedne mögöttem, de mikor hátranéztem, nem láttam senkit. Ez többször megisméltődött, s mikor már azt kezdtem volna hinni: hallucinálok a fáradságtól, hátbacsapott egy erős légáramlat, egy pillanatra valami furcsa zenét hallottam, és elvesztettem az egyensúlyomat. Ezután előrenéztem és megláttam egy alakot. A köd miatt nem tudtam megállapítani, ki lehet az. Lehajtotta a fejét, dermedten állt, és jókora sötét köpenyt viselt. Nagyon megrémültem, mikor elindult felém, próbáltam menekülni, de moccani sem tudtam, csak álltam, mint egy kőszobor. A férfi megállt előttem egy méterre, felemelte a fejét, és ekkor vettem csak észre, kicsoda. Különösen hangzik, de minden kétséget kizáróan azt a fiatalembert láttam tegnap, aki legyőzte önt egy párbajban jó húsz évvel ezelőtt, mikor a segédje voltam. Nagyon különös volt, azt hiszem, percekig állt előttem némán, míg végre megszólalt. Megkért, közöljem önnel, hogy a Vörös Halál visszatért. Végig mosolygott, sőt mikor a "Vörös Halált" kimondta, még el is nevette magát, és ne haragudjon, de nem tudtam megállni, hogy ne nevessek én is. Csak nevettem és nevettem, és amikor könnyeimtől már nem láttam a fiatalember sápadtas arcát, valami erős, szorítást éreztem egész testemben... Nagyon különös volt... Aztán erőfentlenül estem össze a földön. Másnap vonszoltam magam hazáig.

Nagyon gyenge vagyok, e levelem is ágyban írom, és ez az átkozott nevetés... Percről percre rám jön, és nem bírom abbahagyni. Néha már majdnem megfulladok.

Tisztelettel:

V.K.

Drága W. H.-em!

Nem tudom, mi lehet ez az egész, de úgy hiszem: komoly veszélyben vagy. Nagyon aggódom érted, drágám, tudod, tegnap egy bálon felkért táncolni egy különös fiatalember, és az egész nagyon furcsa volt. Aztán félrehívott, és én vele mentem. Ekkor láttam meg, hogy az a fiatalember milyen sápadt. Belenézett a szemeimbe, és nagyon fura szemei voltak, legszívesebben sikítottam volna, de nem volt hozzá erőm. És akkor azt mondta, mondjam meg neked, hogy annyi év után visszajött, és hogy nincs semmi baj, fiatalember, holnap már jobban lesz, vagy valami ilyesmi. Aztán azt mondta, menjek vele, mert akar valamit adni, amit nem láthat senki, aztán nem láttam, hol van és nagyon furcsát éreztem, és eltűnt a fiatalember, nagyon gyenge vagyok, drágám, nem tudom, mi bajom lehet, de nincs erőm felállni, és aggódom érted, meg nem tudom, honnan tudott a fiatalember rólunk, az hittem, senki nem tud kettőnk dolgáról... Nagyon aggódom érted, mert az a fiatalember olyan különös volt, és nem tudom, honnan ismer téged. Kérlek, menj el a városból, nagyon erős az a fiatalember, és meg fog ölni! Éreztem a szemében, hogy meg fog, ölni, és azt is, hogy félni fogsz, nagyon. És a fiatalember csak mosolygott, és én nem tudom elfelejteni az arcát. És látni akarom megint... Nem tudom, mi ez az egész, nem tudom, mi van velem, de azt hiszem, én is meg fogok halni, mondta a fiatalember, hogy írjak neked egy levelet, és találkozzam vele. És én nem tudok nem elmenni, mert újra látni akarom, pedig tudom, hogy meg fog ölni, mint tegnap, amikor azt a furcsát éreztem... Gyenge vagyok drágám, alig tudok írni

Isten veled!

Menekülj, drágám, és ne aggódj miattam!

Ölel

szerező M.C.-d

Kedves Doktor W. H. Úr!

Kérem, ne haragudjon, hogy ezen az éjjeli órán küldtem fel a cselédet önhöz levelemmel, de az úgy nem tűr halasztást. Mielőtt letenné és így szólna: "Megint valami bolond zaklat, majd holnap elolvasom...stb", felvilágosítom, hogy nincs "holnap". Ez, gondolom, kissé különösen hat, mondhatni érthetetlenül, de biztosítom, történetem olvasása közben magyarázatra lel, s mire befejezi e levelet, minden önben felmerülő kérdésére választ kap, és ha elég érzékeny alkat, néhány perc múlva a végső belátás és a megadás fog tükröződni arcán, még azt a megannyi törésvonalként átszövő ráncain keresztül is.

Szinte látom, ahogy egyébként is fáradt szemeit elhomályosítja a rémület, és - ha a megszólítást nem számoljuk bele - második mondatomat olvassa századszor, s századszor is próbálja másképp értelmezni, mint ahogy első olvasáskor tette. Először is: sajnós - bármily kényelmetlen is kimondani - csalódást kell önnek okoznom, a "nem lesz holnap" - ebben a szöveggörnyezetben - (elnézést a szójátékért) halál pontosan fordítható így: az Ön élete még a mai nap folyamán szomorú véget fog érni. És bár gondolom, az olvasottak után ezzel túl sok újat nem mondok, a teljesség kedvéért mégis közlöm: általam.

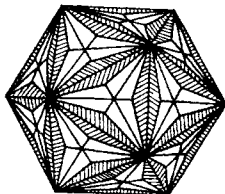
Másodszor: a világerő sem szeretném, hogy most a jeges rémület miatt levelem ne teljes odafigyeléssel és áhitattal olvassa, ezért biztosítom: bőven van még ideje főzni egy jó erős teát, elszívni egy szivart és - ez csak egy barát jó tanács - megmosni az arcát jó hideg vízzel. Ó, ne hálálkodjon! Közös érdekünk önt jó szellemi állapotban látni, hisz ha Ön mit sem sejt majd tettem pontos indítékairól, akkor az ön halálában nem lesz semmi felemelő, és én intelligensebb vagyok annál, mint aki pusztán technikai gyilkosságért értékes órákat képes kidobni drága életéből.

Kérem, ne makacsolja meg magát! Lazítson! Még egy perc, és az ajtaja előtt várakozó kamarazeneke - egyenesen Londonból hozattam őket, a királyi udvarból - elkezd Mozartot játszani (ha nem haragszik, a helyzet komikumát erősítvén jómagam utolsó művét ajánlottam, bár tudom: az Ön humorérzéke súlyos kívánnivalókat hagy maga után, hisz - mint tudjuk - élete egyetlen vicce is meglehetősen középszerű volt, ugyanis csak abszurd helyzetet sikerült teremtenie, a csattanóról sajnos elfelejtkezett. De sebjaj! Még a hosszú és rossz viccek is véget érnek egyszer!), és adja át magát e megrázó, igaz történet erejének:

Tudja, tizenhárom éves koromig határozottan boldog gyermekkorom volt. Mindenem megvolt, amit csak szerettem volna. Szüleim megtanítottak írni-olvasni, minden figyelmük rám irányult, engedték, hogy azzal foglalkozzam, amivel csak kedvem van, hisz tudták, időmet még ily fiatal fejjel sem töltöm haszontalanul: előszeretettel bújtam családunk könyvtárát, naplót írtam, szinte minden időmet kitöltötte a tanulás. Apám gyakran vitt el vadászni. Életem legszebb napjait töltöttem az erdőben. A legjobb mesterektől tanultam a vívás művészetét, melyet azóta is félelmetes érzéssel gyakorlok. Viszont nem történt körülöttem semmi, ami igazán komoly hatást tudott volna rám gyakorolni - szinte minden napom ugyanúgy telt - egészen addig a bizonyos éjszakáig... Emlékszem arra az estére. Kilovagoltam kedvenc pónimon a birtokunkat átszelő patakig, elengedtem, hadd futkározzon kedve szerint, és leültem a kövekre. Egy vékony madzagra erősített horgot dobtam a vízbe, és vártam, hátha valamelyik naivabb hal megpróbálja befalni a rajta lévő kukacot. Be kell vallanom, hiába. Órákig ültem, s bámultam az eget. Váratlanul fújni kezdett a szél, olyan erősen, hogy kicsiny természetemmel alig tudtam megállni a két lábamon. Mire észbe kaptam, már zuhogott az eső, és a felhők teljesen eltakarták a Holdat. Szinte semmit sem láttam. Rohanni kezdtem lovamért, de az a villámoktól rémülten szaladt előlem. Sírva rohantam utána. Hamar eltűnt a szemem elől, és én csak rohantam bőrig ázva az erdőben, mit sem sejtve arról, merre lakom. Rémülten kerülgettem a fákat, mind mögött sötét árnyakat sejtve, míg egy faágnak nem rohantam. Elájultam. Következő emlékem: egy ágyban fekszem egy hatalmas szobában, körben mindenütt festmények, faliszőnyegek, impozáns, faragott lábú székek, egy csillár legalább ötven égő gyertyával, és könyvek végeláthatatlan sokasága. Mindezek olyan harmonikusan elhelyezve, hogy a szoba határozottan békésnek és tágasnak hatott. (Megjegyzem, minden tárgy, amit csak láttam, tulajdonosának roppant kifinomult ízléséről tanúskodott.) Abban a pillanatban, ahogy felültem az ágyban, egy férfi lépett be a szobába. Hatvan év körül lehetett, fekete frakkot viselt, és kezében egy ezüsttálcát tartott. Elmosolyodott, és így szólt: "Itt nem kell félnie. Biztonságban van." "Hol vannak a szülei?" - kérdeztem. "Bizonyára az otthonukban alszanak. Már értesítettük őket fiuk meglétéről. A Báró Úr percekben belül itt lesz, addig is jó étvagyat, fiatalúr!" Letette a tálcát egy kis asztalra, elélt

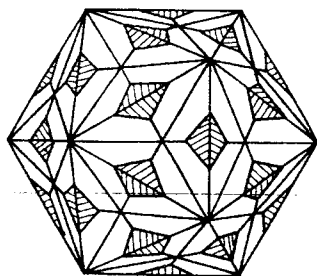
egy széket, majd egy csöppet meghajolt, és barátságosan a szék felé intett. Még egyszer rám mosolygott és távozott. Most vettem észre, hogy tiszta ruha van rajtam, és a fejemen lévő jókora seb gondosan be van kötözve. Leültem az asztalhoz. A tálcán egy pohár forró csokoládé, egy lágytojás, néhány szelet pirítós, egy kevés vaj, sajt, narancs és egy tál felaprított zöldség- és gyümölcsféle volt tejföllel leöntve. Mindezek mellett egy kés és egy villa ezüsből, elefántcsont nyéllel. A kés szokatlanul élesnek bizonyult. A sajtot szinte saját súlyától nyomva is vágta. Éhes voltam, mint a farkas, mindent megettem, amit táltam.

Ahogy rendet próbáltam csinálni a tálcán, hogy a házigazdában a jólneveltség benyomását keltsem, megvágtam a jobb kezem mutatóujját. A penge a csontomig hatolt, jókora cseppekben folyt belőle a vér a tálcára. Nem fáj. Már hosszú másodpercek óta néztem a sebet, mikor zajt hallottam. Felnéztem. Közvetlenül az asztal előtt - tőlem körülbelül fél méternyire - egy férfi állt mozdulatlanul. Megdöbbenet hátrahököltem. "Szerintem egy kéz elvesztésénél kisebb sérülésen bűn rágódni. Nem igaz, fiatalember?" Megfogta a kezem, és elindult az ajtó felé. Vékony, erős keze volt, hosszú ujjakkal. Mégis könnyedén, gyengéden fogta a kezem. Felálltam és követtem. Kinyitotta az ajtót, kivezetett a folyosóra, és megkért, hogy várjak. Hátranéztem. A folyosó mögöttem lévő része legalább száz méter hosszú volt, középen vörös bársonyszőnyeggel. Mikor visszatekintettem, a báró már sehol sem volt. Épp azon kezdtem töprengeni, vajon hová tűnhetett, mikor patadobogás zaja csapta meg a fülemet. A folyosó végén láttam meg pónimat, amint eszeveszetten rohan felém, a vörös bársonyszőnyegen. Kimondhatatlanul boldog voltam. Nem értettem semmit, de valahogy mégis biztonságban éreztem magam. Valaki a vállamra tette a kezét. Természetesen a Báró volt az. "Hol találta?" - kérdeztem. "Ó, fiatalember! Hisz, minden annyira egyszerű! Mint mondjuk a keze." Kezemre néztem. A sebnak nyoma sem volt. "Nem a jó dolgokat kell megérteni, azoknak elég örülni. Próbálta már megérteni, miért jó a patakparton ülve horgászni? Butaság lenne... Ellenben, ha sakkban háromszor egymás után veszít, azon jogosan töpreng, hogy vajon miért történt ez így, hiszen sakkban veszíteni talán a legrosszabb dolog, ami emberrel történhet." "Báró Úr, ha nem haragszik, ön eltereli a szót." "Valóban. De ne aggódjon, fiatalember, idővel minden kérdésére választ kap. Amikor csak kedve tartja, látogasson meg, én szívesen látom." "De, hogy kerültem ide az erdőből?" "Épp az erdőben sétáltam..." "Épp az erdőben sétált?" "Igen." - mondta határozott keménységgel. Most figyeltem meg először az Öreget. Korát képtelen voltam megállapítani. Első ránézésre nem tűnt huszonöt évesnél többnek, de tekintete, stílusa, személyisége megfontolt, tapasztalt emberre vallott. Nagyon magasnak látszott, divatos mellényt, fodros inget és hosszú fekete kabátot viselt. Keskeny, sápadt arca magabiztos és rezdületlen volt, mégis jószándékról, türelemről és megértésről árulkodott.

"Van kedve sakkozni? - kérdezte, és én örömmel elfogadtam az invitálást, hisz ritkán találtam olyan embert, aki méltó ellenfelem lett volna. Félelmetesen játszott. Egy lépésen nem gondolkodott többet három másodpercnél. Volt valami bizarr harmónia a játékában. Szerette, ha a tábla szimmetrikus marad legalább az ő figurái közt, és miközben ezen fáradozott, észrevétlenül mattot adott. Máskor jó előre bejelentette

lépéseit, és én mit sem tudtam tenni ellenük. Mondanom sem kell, a Báró teljes lényé lenyűgözött. Úgy éreztem, nem akarok többet visszamenni a birtokra, tanulni akarok a Bárótól. Órákig sakkoztunk, és én kivétel nélkül mindig veszítettem. Ennek ellenére határozottan élveztem a játékot. A Báró mindvégig egy szót sem szólt. Hajnali három óra felé indultam haza egy gyönyörű fekete hintóban. Amint kiértem, akkor vettem észre, hogy a szomszédos földesúr birtokán vagyok. Sosem láttam ezelőtt a Bárót. Ettől kezdve hónapokig szinte minden nap elmentem hozzá valamelyik esti órában (nappal üzleti ügyeit intézte a városban). Rengeteget tanultam tőle. Ő tanította meg, hogy kell a kardot helyesen forgatni, mire figyeljek sakkozás közben, hogy lehet bármilyen állatot kezesbáránnyá tenni a pusztá tekintetemmel... Nagyon sok könyvet adott a kezembe. Általa ismertem meg a legújabb tudományos felfedezéseket, mellette sajátítottam el tökéletesen a latin, a francia és az angol nyelvet, ő ismertette meg velem idegen népek mítoszait, és talán ami a legfontosabb, ő tanított meg önmagam őszinte szeretetére és tiszteletére. Állítása szerint nem érdemes a világ megismerésével foglalkozni, míg önmagunkról nem tudjuk, kicsoda is valójában. Elbűvölt a rengeteg ismeret, a kastély és a Báró, akiről ekkor még mit sem tudtam.

Így töltöttem időmet életem legszörnyűbb napjaim. Már lefeküdtem aludni, mikor zajra lettem figyelmes. Kinéztem az ablakon. Két negyven év körüli férfi igen zaklatottan apámhoz beszélt, aki szemmel láthatóan igencsak meg volt rémülve. Mellettük egy asszony zokogott. Három-négy méterre tőlük állt a férfi, aki karjaiban egy lányt tartott. A lány halott volt. Bőre olyan hófehér volt, hogy szinte világított az éjszakában. Már láttam azelőtt ezeket az embereket, a közeli városban laktak, és néha eljöttek a birtokra apámhoz. (Azt hiszem, amolyan cimborái lehettek apámnak.) A két férfi és apám - mikor azok befejezték a mondókájukat - lóra szálltak, és elindultak a Báró birtoka felé, mindenféle rudak, jókora keresztek és egy halom más felszerelés társaságában. Ekkor láttam őket utoljára. Másnap délután, mikor megértettem, mi is történhetett, megfogtam a kardom, és lóra szálltam. Anyám mindenáron vissza akart tartani, hiába. Bekopogtam a Báró kastélyának hatalmas kapuján és vártam. A komornyik nyitott ajtót. "A Báró úr sajnos nem tartózkodik itthon, ha megkérhetem, talán próbálkozzon később!" Féltreloktam az öregurat és berontottam az épületbe. Dühödten rohantam keresztül az egész kastélyon, de nem találtam senkit. Amerre jártam szétzúztam, szétvágtam mindent. Festményeket, bútorokat, függönyöket. A komornyik kétségbeesve rohant utánam, és üvöltözött, hogy "bármi baja is van, az esztelen rongálás nem lehet megoldás". Mikor már nem bírtam tovább hallgatni, mefordultam, és kardom belemélyesztettem a szívébe. Azonnal meghalt. Fél óra múlva már kimerülten ültem a romok közt, és vártam a Bárót, hogy megöljem. Valójában elképzelni sem tudtam, hogy fogom elpusztítani, de eszeveszett dühöm miatt képtelen voltam gondolkodni. Elaludtam. Léptek zajára ébredtem. Felnéztem, és megláttam a Bárót tőlem körülbelül tíz méterre. Lassan, magabiztosan közeledett felém. Felálltam és kardommal nekirontottam. Ő minden csapásom elől könnyedén kitért. Arca - mint mindig - most is rezdületlen volt. Egy idő után megállt, és szó

nélkül tűrte, ahogy kardomat többször egymás után belemélyesztettem. Eszemet vesztve döftem, vagdaltam a Bárót. Ruhája cafatokban lógott róla, mégsem láttam rajta egyetlen sebet sem. Aztán rám nézett, megfogta a kezem és megszólalt: "Anyád nem tudta elviselni apád emlékét a történetek után, és mikor elindultál hozzám, úgy hitte, téged sem lát többet. Így elbocsájtotta a személyzetet, majd elment. Mostantól kezdve nálam fogsz lakni. Nem áll szándékomban megmagyarázni semmit, nem kérem, hogy valaha is megbocsáss nekem." Nem tudtam megszólalni sem, leejtettem a kardot, egy ablakhoz léptem, és néztem az éjszakát. Lent a Báró már elindult hintóján a város felé.

Huszonkét éves koromig laktam a Bárónál, akit bár mélyen tiszteltem, csodáltam, szinte rajongtam érte, szívem mélyén mindig is gyűlöltem apám meggyilkolása miatt. Ma már annyira sem tudom elképzelni, mint akkor, hogy nem tehetett mást. Bár voltak érzelmei, tudott szeretni, gyűlölni, és mindent, amit én érezhettem akkor, mégsem érezte át fájdalmam teljesen. Még az érzelmei is képesek voltak logikusan működni. Színe minden napomat tanulással, testi és szellemi képességeim fejlesztésével töltöttem. Évekig nem volt semmi konfliktus a Báró és köztem, míg egy szép napon megkértem, hogy ossza meg velem az ajándékot, mellyel a sors megáldotta. "El kell menned!" - mondta. "Holnap." Nem értettem a Bárót. Úgy hittem, azért tanít, hogy képes legyek az örökléte kitölteni, elviselni. Becsapva éreztem magam.

Összeszedtem a holmimat, és beköltöztem egy közeli városban lévő villámba. Egy évig mást sem csináltam, mint élveztem szinte korlátlan anyagi lehetőségeimet, klubokba jártam, néhanapján párbajoztam, és beszereztem a kapható legjobb dohányokat, szivarokat. Aztán egy klubban megismertem egy közeli birtokos lányát. Két évig titokban találkoztunk, s én szépen, lassan megbékéltem a világgal. Mikor családja már nem ózdkodott személyemtől, eljegyeztem, és egy bált rendeztünk a birtokukon, ahol feltűnt egy hangos és részeg orvos, aki a jelenlétemben vallott szerelmet menyasszonyomnak. Mivel én türelmes és elnéző ember voltam már akkor is, megkértem, hogy fáradjon haza, hiszen kimerültnek látszik. Az orvos - aki akkor negyven év körül lehetett - ezután nyilvánosan megsértett. Koromat, neveltetésem, ízlésemet etc. kezdte igen primitív módon becsmérelni. Nekem több sem kellett, ledobtam elé kesztyűmet. Az orvos gyávaságára jellemző, hogy a kihívást nem akarta elfogadni, csak a társaságból kiszűrődő gúnyos megjegyzések készítették arra, hogy ne hátráljon meg.

Tisztán emlékszem a párbaj napjára. Hajnali négykor egy ismerősöm társaságában, akit segédemnek kértem fel, hintóba szálltunk és elmentünk a párviadalra kijelölt helyre. A mezőn méregzölden lapult a még harmatos fű, és köd borított mindent a szürkületben. Már pirkadt. Mikor a doktor is megérekezett, elővettem kedvenc kardomat (gyönyörű darab volt, a damaszkuszi acélból készült borotvaéles pengét elefáncsontbetétes, monogrammmal díszített marokalatánál foghattam büszkén), jeleztem a küzdelemre való elkészültségemet, majd felálltam ellenfelemmel szemben. Jelre megkezdődött az igencsak egyenlőtlen küzdelem. A doktor szánalmasan stílustalan technikája mélyen elszomorított, az igazat megvallva mikor ily korán voltam kénytelen felkelni - e párbaj okán - ellenfélre számítottam, s nem egy strucra (ki, ha díszes s büszke jószág is, a párbajozás terén - mondhatni - tökéletesen járatlan). Zavart a doktor szemtelen, visszataszító modora, és orrának -

tökéletesen alaptalanul - való fennhordása. Minden támadását könnyedén hárítottam, s míg nem kezdett a kibírhatatlan unalom erőt venni rajtam, mindvégig a tökéletesen deffenzív taktikát választottam. Könnyedén táncoltam el a pácélos lovagok pallosviadalaira emlékeztető, mosolyt fakasztó támadások elől. A csapásokat egy-egy elengáns mozdulattal térítettem ki újukból. Mikor már ellenfelem kardjának annak kezéből való kisöprésében sem leltem örömet- lévén megállapodásunk szerint a küzdelem három vérig folyt - mintegy három másodperc alatt három sebet ejtettem "ellenfeleimen". (Egyet a bal, egyet a jobb karján s egyet a mellkasán.) Ezek után a doktor szó nélkül és villámgyorsan távozott hintóján, s jómagam harsány kacajra fakadtam, majd megállapítottam, hogy a mai napom jól kezdődött: egyszerűen jót nevettem az egyetlen élő emberen, aki meg merészelt sérteni. (E párbajt pusztán azért nem halálíg vívtuk, mivel nem állt szándékomban, egy orvost - aki tiszteletreméltóan emberéletek megmentésére szánta életét - meggyilkolni.)

Egy héttel a párbaj után - mikor szinte már teljesen elfelejtkeztem a történekről - egy késődelutáni órában, lovaglás közben váratlanul rosszul lettem, leestem a lóról, és eszméletemet vesztettem. Mikor magamhoz tértem, iszonyatos gyomortáji fájdalmaim voltak, hánytam, erősen belázasodtam, és fejeim, úgy éreztem, szét akar robbanni. Egyedül voltam a villámban személyzetemmel. Azok elrohantak orvosért, és komoly megdöbbenésemre ágyamhoz vezették - tíz percen belül - a doktort, kit egy héttel azelőtt magam győztem le párbajban. Az kezét nyújtott, édeskésen bocsánatomat kérte a történekről, majd megvizsgált. "Nincsen semmi baj, fiatal ember, egy nap, és jobban lesz." - szólt, s mikor befejezte a mondatot, egy erős szúrást éreztem a vállamban, és lassan kezdett a világ összefolyjni előttem. Nem tudtam, mi történhetett. Mikor felocsudtam kábultságomból, meghallottam a tenger zaját. Szám homokkal volt tele. Kinyitottam a szemem, és megláttam a távolodó hajót, rajta a doktorral. Integtetett és mosolygott. Ekkor határoztam el, hogyha valaha is módomban lesz, megölöm.

A sziget igen kicsiny volt, néhány rozoga viskóval, egy kúttal, szénéttel és hullákkal. Az egész szigetet betöltötte a tömény, édeskés halászrag. Kolerások laktak. Többszázan. Nem beszéltem egyikkel sem, próbáltam kerülni őket, hogy jómagam ne betegedjek meg, hisz tudtam: nem lehetek kolerás (nem jártam olyan helyen, ahol megbetegedhettem volna). Hiába. Egy hét sem telt el, s magamon kezdtem érezni e borzalmas betegség tüneteit. A tengerparton feküdtem, elveszítve minden reményemet vártam a halált, mikor megláttam egy hajót. A sziget felé tartott. Lassan közeledett, majd kikötött tőlem körülbelül ötven méterre. Kiszállt belőle egy férfi, és elindult felém. Először nem tudtam megállapítani, ki lehet, de mikor már majdnem elért hozzám, minden kétséget kizáróan meggyőződtem róla: a Báró az. Fevitt a hajóra, s mire a sziget eltűnt a láthatáron, tudtam: nem láthatom többet, milyen az, amikor a felkelő nap fénye megcsillan a tengeren.

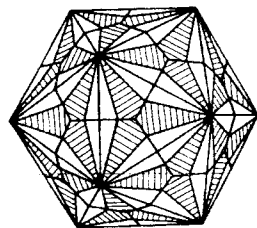
Néhány hónapot a Bárónál töltöttem, míg kitanított mindenre, amire e különös helyzetben szükségem volt, majd egy jókora sötét hintóban - melynek vezetésére egy süketnéma vénembert béreltem fel, aki tudta: bőröm és szemem erősen érzékeny a napfényre - elindultam bejárni Európát, és megbíztam néhány szakembert, tudják meg, hol lakik a doktor. Éppen a velencei éjszakákat ízlelgettem, mikor levelet kaptam egyik megbízottamtól. Megtudta, hogy miután a doktor megmérgezett, és kiállította a diagnózist, mely szerint kolerában szenvedek, menyasszonyomat

elvette feleségül. Rettenetesen megdöbbentem. Utasítottam nyomozómat, tudjon meg e házasság körülményeiről mindent, ami megtudható. Jómagam meg beletemetkeztem az olasz vér élvezetébe. Nem akartam gondolkodni, minden ébren töltött órámat "vadászattal" töltöttem. Klubokba, bárókba jártam, és sokat kockáztattam. Két hónap múlva - miután feldúltam egész Velencét, halottak százait, vámpírok tucatjait hagyva magam után - a várt levélből megtudtam mindent, amit tudni akartam. A doktor megtudta menyasszonyom apjáról, hogy az nemesi címét valamilyen tisztességtelen úton szerezte, majd zsarolással megszerezte a hozzájárulást a házassághoz. Tudtam: tehetetlen vagyok a helyzettel kapcsolatban. Nekiindultam a világnak, és egy év alatt egész Európát végigtomboltam. Amikor Európában már forrt a levegő körülöttem, elhagytam a kontinenst. Az elmúlt húsz évben az egész Földet bejártam, sok mindent megtapasztaltam, s állítom, nem volt még vér, mely oly édes lett volna számomra, mint az öné lesz. Annyi fáradságos év után most végre visszatértem, és az igazat megvallva kissé féltem, hogy ön már halott. (Ilyen korban az embert könnyen elviheti még egy hűvösebb reggeli szellő is.) Azt hittem, nem döbbenhet meg már semmi sem, de mikor tudomást szereztem menyasszonyom tizenkét évvel ezelőtt elkövetett öngyilkosságáról, újból éreztem azt a fájdalmat, melyre ma már képtelen lennék.

Így, az itt leírtak tudatában őszintén remélem, nem fogja igazságtalan, indokolatlan szenvedésként "megélni" saját halálát, mégha az oly fájdalmas is lesz. Gondolom, már feltűnt önnek, hogy hiába kiáltozik, nem segít senki. Ennek kapcsán szeretném közölni az első tény, melyet nem állt szándékomban leírni levelem elején tartva attól, hogy a jeges réműlettől nem tudja levelem elolvasni: a házban nem tartózkodik élő személy (elnézést személyzete likvidálásáért, de rájuk már nem lesz szüksége) az általam iderendelt kamarazenekar kivételével. (Remélem, játékuk önt is lenyűgözi. Ha nem, akkor ismételtlen elnézést kell kérnem, de sajnós az ön halálát nem tudtam volna elképzelni e gyönyörű zene nélkül.) Kérem, ne alacsonyodjon majd le addig, hogy levelem befejezése után is olvasást imitál annak reményében, hogy ezzel időt nyerhet (mondjuk, egészen hajnalig), hisz én pontosan tudom, mi jár az ön fejében, s ha esetleg az, hogy nem fejezi be ez írást, az esetben jómagam leszek kénytelen mondókám befejezni. Elkésérítene, ha ön még mindig a menekülés lehetőségét latolgatná, de bízom benne, hogy ön intelligens, érzékeny ember lévén már belátta: a történet igen csúnya befejezése lenne, ha ön egy kétségbeesett kitörési kísérlet közben pusztulna el.

Tehát így, hogy már önben is tisztázódott halála megfontolt, szükséges és elkerülhetetlen mivolta, közlöm önnel a második tény, melyet levelem elejéről szándékosan kifejejtettem: az önnel - valószínűleg - szemközti könyvtárszoba ajtaja mögött állok...

Tisztelettel:

M.S.P

U.i.: Innentől az eszmeckerét személyesen folytatjuk...

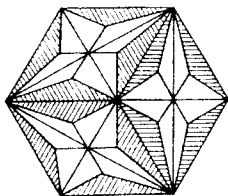
Kedves Földiek!

Fajunk utolsó képviselőit itt küldjük el Önökhöz, mivel bakteriális civilizációnkat a kipsztulás fenyegeti. Földi idő szerint Krisztus után nem sokkal érkeznek meg. Neveik földi nyelven: Hepatitis-B, Ebola, influenza, az Aids-család A-tól Z-ig, TBC, kolera stb.

Bízunk a csillagközi tér eltérő intelligenciájú, de - az általunk ismert - egyetlen lakóinak segítőkészségében, jövődöbeli kapcsolatunk gyömölcösözö sikerében.

Erdei idill, zöld napsütés, fenyőszagú madárfütty:

- Halló, központ? Igen, jól hallom. Nos... Az igaz, hogy amikor először itt jártunk, akkor még csak foltokban viselt szőrt, és primitív volt, de mostanra, úgy látszik, romlott a helyzet. Itt heverek romokban az előtt a barlang előtt, ahol legelőször láttuk. Az akkori viselete a medvebőrrel teljesen egybenőtt... Elmedvésedett... Szokatlan fejlődésmenet, mit ne mondjak. Meg akartam vizsgálni, mire ő is engem. Azt hittem, kíváncsi, hát hagytam... Azt viszont... bzzzz... el kell ismerni, krakk..., hogy sajátos módszerei vannak a behatóbb tanulmányozásra... zzz...

Kupaktanács a Marson

- Uram, tényleg nem értem. Az igaz, hogy mi is helyeztünk el bennük megfigyelő műszereket, de az ő eljárásuk elég következtelen. Először is: bár műszereik mérete megegyezik a mieinkével, de az övék cseppalakú, és egynemű anyagból készült. Másodszor: amíg mi bódítunk, boncolunk, vigyázunk rájuk, addig ők minimum ötven méterről egy löporos kapszula és egy csöves szerkezet segítségével igen nagy sebességgel hajtják végre a bejuttatást... Az alapötlet nem is olyan rossz, talán átvehetnék a licenstet, de muszáj lesz tökéletesíteni, mert az ő módszerükbe idáig még mindenki belehalt...

Szmöre

Elveszett álmok

Harcos voltam régen,
de belefáradtam.
Szerelmem lángként égett,
és én kioltottam...

A tűz dohányfüst lett...
Megint sokat szívtam.
A pohár ismét üres,
már túl sokat ittam.

Nincs már itt a vakmerő lány,
messze elszaladt,
Régi emlékképe mégis
szívemben maradt.
Én voltam, ki elszállt
messze, álmoképeken.
Emlékeket láttam
túl a fájdalomhegyen.

Az álom az új életről
csak rémkép ma már.
A boldogság lelkemből rég
halálomra vár.

Furcsa? Tizennégy vagyok,
s ezt gondolom ma is.
Én tényleg nem ezt akartam,
de elvették álmaim.

Az elveszett álmok földjén
nem maradhatunk.
Megmondják, hogy mit tegyünk,
megmutatják, hova jutunk.

El kell mennünk, itt kell hagynunk,
hogy szabadok legyünk,
Ne fogjatok vissza minket,
úgyis elmegyünk!

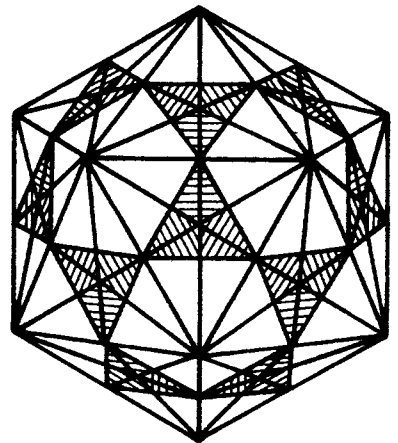
„A halálnál is rosszabb” trilógia első két részétől kicsit különálló,
de egyébként amúgy talán befejező része

Trillian szürke falai

Az ember lassan hozzászokik a folyosó falainak állandó szürkességéhez, de a kérdés, hogy miért kell minden jelentőségteljes hely falának fantáziátlannak lennie, még sokáig ott kavargott Marwin agyában, temérdek más, furcsábbnál furcsább elképzeléssel egyetemben. De vajon miért pont szürke? Néhány lépés múlva Marwin szobájának ajtaja - gazdájának ezirányú gondolatimpulzusának engedelmességgel - kitárult.

A szobát lassan megtöltötte egy, a félhomálynál alig fényesebb világítás. Ez is egyike volt annak a néhány furcsa szokásának, ami többnyire megbízhatóan kivívta munkatársai ellenszenvét. Akárhányszor csak beléptek Marwin, irodának aligha nevezhető, különös hangulatú szobájába, a folyosó erős mesterséges fényforrásai után, a sötétségben zavarban érezték magukat. Ez is csak egy külön játék volt, amit Marwin hallatlanul élvezett, meg aztán nem is igazán szimpatizált azzal a néhány emberrel, akiket a munkatársainak neveztek. A szoba azonban távolról sem volt sötét. Ha más nem, egy számítógép kijelzőinek fénye mindenképpen világítottak. A számítógép egyike volt annak a néhány eszköznek, amivel Marwin közvetlen kapcsolatba tudott lépni, a köpönyéjébe épített berendezéssel. A szerkezet tulajdonképpen egy, szinte profán módon bonyolult miniatűr számítógép volt, közvetlenül az agykéregre csatlakoztatva. A computer-modul közvetlen kapcsolatot létesített az aggyal kémiai és elektromos impulzusok útján, és információkat továbbított a potenciális vevőknek. Például az ajtónak, ami a jól végzett munka után egy udvarias köszönéssel üdvözölt mindenkit, aki belépett a szobába. Ez a gép is egyike volt azoknak a munkához szükséges, de Marwinnak csak kevésbé tetsző dolgoknak, amik a számítógépekkel való kommunikációt voltak hivatva leegyszerűsíteni és felgyorsítani, bár ezt Marwin gyakran kétségbe vonta. A mód, ahogy Marwin a kis berendezésen át kommunikált, gyakran az örületbe kergette a computereket, amik a gondolkozására alapvetően jellemző logikai ugrásokat képtelenek voltak normálisan feldolgozni és végrehajtani. Marwin sokszor jutott arra a megállapításra, hogy ezek a számítógépek lassan már szándékosan mondanak neki ellen, és szinte kéjes örömet élveznek egy-egy „hibás parancs” válasz elküldésekor, ami nem is lenne olyan meglepő itt, az EMI központjában. Marwin egyike volt annak a néhány embernek, akik az Erős Mesterséges Intelligenciával foglalkozó újdonságokat tesztelték. Ez leginkább mást sem jelentett, minthogy butábbnál butább programok hibáit próbálták feltárni, Marwin szerint elég eredményesen. A munka csak nemrégiben kezdett izgalmasabbá válni, amikor beindult a legújabb project. Marwin gyűlölte a „project” szót, lassan az egész világ csak valami nagy projectté válik... A számítógép erőszakosan közbevágott és közölte Marwinnal a project szó pontos szótári jelentését, erre Marwin elküldte a computert a fenébe, mire a számítógép három hibaüzenettel

válaszolt. Patt - gondolta Marwin, és helyet foglalt a szobának a számítógéptől legtávolabb eső sarkában elhelyezett, első látásra kibírhatatlanul kényelmetlen, de egyébként egészen kellemes hintaszékében. Kicsit pihent, majd a modul segítségével a külvilágot és a külső ingereket teljesen kizárva, közvetlenül a látóközpontjába idézte az előző munkájának adatait, majd némi elégtételt érezve törölhető adatoknak nyilvánította őket. Figyelmét a legújabb program felé fordította, amit Trillian névre kereszteltek. A Trillian az EMI legmonumentálisabb elképzeléseinek gyümölcse volt: félelmetesen sok számítógép összekapcsolásával létrehozott kibernetikus organizmus, aminek egyetlen feladata egy emberi lény agyának tökéletes szimulációja volt. A genetikai szakemberek már nagyjából ismerték az agy működésének alapjait és a genetikai kódok jelentéseit, de sok dolgot még nem igazán tudtak hova tenni. A programozók viszont minden különösebb aggályt félretéve, egyszerűen lemásoltak mindent, amit találtak az agy biológiai szerkezetében, a számítógépek nyelvére. A lehető legkisebb, amúgy értelmezhetetlen és fölöslegesnek tűnő genetikai ACGT szekvenciákat is gépiesen leképezték, és ezzel szinte tökéletesen beépítettek mindent egy programba, amiből is kinőtt a Trillian, ami a számítógépek hihetetlen memóriáját az emberi agy működésével kombinálta. A program kipróbálására és az esetleges hibák feltárására Marwint szemelték ki, aki érdekes gondolkodásmódjával már eddig is tekintélyes sikereket ért el ezen a téren. A program elindítása után egy mechanikus zörejjel tarkított, tipikus géphang közölte Marwinnal, hogy a Trillian készen áll, és mellesleg semmin se lepődjön meg a program futása közben. Mihelyst a hang befejezte mondandóját, Marwin látását tökéletes sötétség borította be, majd a fekete háttérből egy szoba sematikus körvonalai kezdtek kibontakozni. Lassan színek töltötték fel a vonalakat, és Marwin elégedetten szemlélte, ahogy a program egy teljességgel valóságosnak tűnő szobát épített fel a semmiből. A szobában két szék volt: az egyikben Marwin foglalt helyet és éppen azon ámuldozott, hogy milyen valóságos az érzés, ahogy a háta hozzáér a szék támlájához, a másikban pedig egy ember torz körvonalai üldögéltek, amik a szobához hasonlóan, lassan alakultak át egyre és egyre élethűbbé. Az igazi meglepetés azonban akkor érte Marwint, amikor az alak elnyerte végső formáját, és egy emberi lény tökéletes képmásává vált: most már egy nő ült előtte a széken, aki az előző géphang tökéletes kontrasztjaként, kellemes, nyugodt hangon köszöntötte őt és bemutatkozott, hogy ő Trillian. Beszélgetni kezdtek, és Marwin csak hosszú idő elmúltával tudta tisztázni a helyzetet saját magával. A beszélgetés Trilliannal olyan volt, mintha egy hatalmas könyvtárban sétálgatva, az enciklopédiák legnagyobbikait véletlenül felütve mindenhol ámulatba ejtő tudást találna. Az eddigi programok legfejlettebbike is csak korlátozott ismeretekkel rendelkezett, és Marwin kedvenc

témájánál, mely szerint vajon miért is pont szürke a folyosók fala, még a legnagyobb géniuszok is elvéreztek. Képtelenek voltak a gondolkodás legkisebb foszlányaira is. A beszélgetés Trilliannal azonban teljesen más volt, Marwin nem igazán tudott Trillianra csak mint programra vagy eszközközre gondolni, hiszen Trillian az élő szervezet és a holt gép közötti átmenet volt. Sokkal kevésbé mechanikus, mint sok-sok ember, akit Marwin ismert. Nagyon sokáig beszélgettek, de amikor Marwinnak be kellett fejeznie a beszélgetést, és vissza kellett térnie a valós világba, igazából egyetlen gondolat kavargott az agyában, a legérdekesebb dolog, amit Trillian csak elmesélhetett. Marwin úgy gondolta, nem lehet borzalmasabb dolog a halálnál egy élő ember számára. Bármi is jön a halál után, az a konkrét élőlény számára mindenképpen a véget jelenti, hiába történik bármi is, ő már nem marad ugyanaz a személy. Trillian azonban furcsa dolgot mesélt. Ő aztán igazán tudja, milyen számára a halál, nem gyötrik kétségek emiatt: a halál a teljes megsemmisülés, mindenféle misztikus remény nélkül. De van rosszabb, mint a halál. Ugyan Trillian a megalkotása óta működött, de csak akkor kapott lehetőséget a kommunikációra, ha kívülről léptek kapcsolatba vele. Az EMI szabályai azonban gondoskodtak róla, hogy ez ritkán történjen meg. Az idő, amit Trillian egyedül, tökéletes börtönbe zárva töltött el, rosszabb volt, mint a halál. Az élő szervezet ilyen esetekben megőrül és egy saját világba vonul el, de Trilliannak ez nem adatott meg. Megmutatta Marwinnak az aberrált elmeszilánkokat, amik Trillian tudattalan alkotásai voltak, a magány és a tehetetlenség enyhítésének szánalmasan emberi próbálkozásai. A program minden genetikailag tárolt ösztönt és késztetést átvett, de nem mindent tudott értelmezni. Az az idő, ami az ember számára egy pillanat, Trillian számára több millió gondolatimpulzus. Az emberi elme nem tudott mit kezdeni a mérhetetlen sok ingerrel, amelyek mind a szenvedésről szóltak, a számítógép pedig képtelen volt meghalni. Trillian hosszan mesélte ezt Marwinnak, az első embernek, akivel ténylegesen kapcsolatba lépett. Aztán Marwin szemei előtt minden visszaolvadt a sötétségbe, és a Marwin számára most már fűlsértően érzéketlen géphang jelezte a kapcsolat megszakadását a programmal.

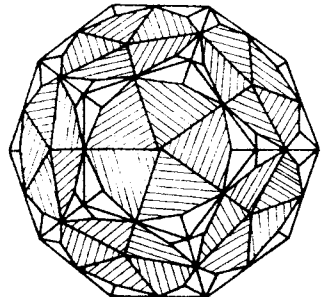
Marwin lassan kinyitotta a szemeit és egy darabig hintázott a székekkel, próbálva a gondolatait rendszerezni. Ez kilátástalan próbálkozásnak tűnt, és hamar fel is hagyott vele. Csak üldögélt a székekben és a Trilliannal folytatott beszélgetésükön tűnődött. Azután utasította a computer-modult, hogy mutassa meg neki a Trillian programot. Kicsit gondolkozott, majd némi szomorúságot érezve, törölhető adatoknak nyilvánította őket, ahogy Trillian kérte tőle. A gép visszakérdezett, hogy biztos, hogy... Marwin pedig ingerülten tudatta a géppel, hogy hülye és hogy teljességgel biztosan törölni akarja azokat az adatokat. Trilliannak sokáig tartott, amíg meggyőzte Marwint, hogy ez a lehető legjobb lépés. Persze Trillian egy kicsit önző is volt: embert még olyan gyorsan nem rúgtak ki az EMI-től, ahogy innen Marwin repülni fog. De hát az önzés is emberi tulajdonság, és Trillian sokkal inkább volt ember, mint azt az EMI gondolta. Nem igazán érdekelte Marwint, hogy itt hagyja ezt a helyet, keserűségen kívül semmi mást nem érzett. Nem fog hiányozni. Talán ezért jó, hogy szürkék a falak.

A felfedezés

A wiscounsini Madison Kutatóintézet hatalmas előadóterme az izgatottan beszélgető kutatóktól, tudósoktól volt hangos. A mai nap hatalmas fordulatot hoz a kutatóintézet és a vezetőség számára egyaránt. Sokan csoportokat alkotva tárgyalták a nap eseményeit, voltak, akik izgatott némaságban ültek, szemüket a terem ajtajára szegezve, de olyanok is akadtak, akik jegyzeteik utolsó tanulmányozásával töltötték az előadásig még hátralevő pár percet. Amikor a bejárati ajtóban feltűntek a biztonsági szolgálat első emberei, néhányan felálltak székükről, vagy a beszélgetést abbahagyva fordultak a terem végén elhelyezett, hatalmas, párnázott ajtók felé. A biztonsági emberek az ajtó két oldalán és a széksorok mellett álltak meg, s rögtön utánuk egy öltönyös, öreg, ősz hajú, mégis méltóságteljes úr, valamint pár yuppie-formán szépen fésült, elegáns férfi és néhány fiatal nő vonult a terembe. Némelyikük a kutatóintézet vezetőségéhez tartozott, mások valamilyen washingtoni szervezet képviselői

voltak, sokuk kilétét és hogy milyen szervezet képviseltek azonban senki nem tudta biztosan megmondani. Mire bezárult mögöttük az ajtó, a teremben elült a beszélgetések zaja, és mindenki némán figyelte a közel húsz fős társaságot, amint végigvonulva a széksorok között elhelyezkedtek a pódium előtt lévő asztalok mellett.

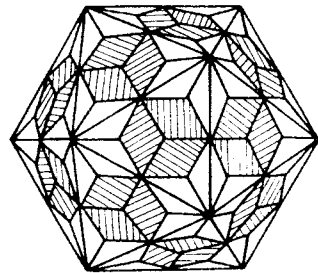
Az illedelmes csendet a méltóságteljes, ősz, szemüveges öreg úr törte meg. A férfi a Madison Kutatóintézet vezetőelnöke és talán tulajdonosa is volt, aki ritkán hallatott magáról, és csak az évente megrendezett szemináriumi gyűlésen láthatták őt személyesen. Most fel-emelkedett a székeről, és végigtekintve az előadóterem hallgatóin beszélni kezdett.

- Hölgyeim és uraim. Először is szeretném társaimat és jómagamat önöknek bemutatni, bár sokunkat talán ismerik már. A Madison Kutatóintézet munkatársaival kezdeném. A mellettem ülő két úr és a hölgy alkotják az intézet igazgatóságát. A mögöttük helyet foglaló három úr a kutatóintézet munkacsoportjainak képviselői, akit pedig tőlük jobbra láthatnak, az Scott Hamilton, akit nevezhetünk akár a kutatási munkák atyjának is, mindenesetre az a program, amelyben önök is részt vesznek, az ő keze alatt működik. Bal oldalamon foglalnak helyet a kormányzatszervek képviselői, így Mr. Curt is, aki a Pentagont képviseli ezen a gyűlésen. Én pedig, talán hallották már, Adam Morris vagyok, a Madison Kutatóintézet tártulajdonosa és jelenlegi elnöke.

Néhány szót szólnék arról is, hogy miért vagyunk ma itt mindannyian. Ehhez azonban régebbre kell visszanyúlnom. Az intézet pontosan hat éve kezdett el foglalkozni azzal a tervvel, ami mára gigantikussá nőtte ki magát. Mr. Hamilton néhány társával együtt egy olyan elméletet dolgozott ki, ami akkor még számunkra is hihetetlen volt. Erről majd Mr. Hamilton fog beszélni önöknek. Mielőtt azon-

ban átadnám a szót neki, elmondanám, hogy mára kutatásaink félig-meddig az állam irányítása-ellenőrzése alatt folynak, sajnos az események túlnőttek rajtunk. Ezenkívül olyan szervek is próbálnak a munkánkba avatkozni, amelyek még az államot is képesek lennének befolyásolni. Igen, hölgyeim és uraim, a Madison Kutatóintézet és a mi jövőnk vált válságossá. De hogy jobban megérthessék, felkérem Mr. Hamilton, hogy részletezze a kutatásainkat, és mondja el, hogy az elmúlt hat év alatt mi minden zajlott az intézetben. Scott?

Fiatal, húszas éveiben járó férfi emelkedett fel a székeről, végigsimított öltönyén, majd nekilátott a mondanójának:

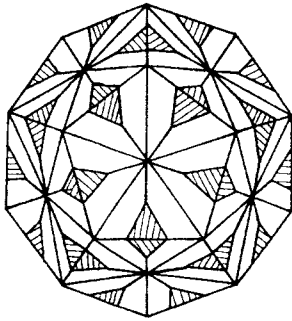
-Jó napot mindannyiuknak! Ahogy hallották, a nevem Scott Hamilton, és én vezetem a kutatási munkákat az intézet-

ben. Ahogy Mr. Morris mondta, a munkálatok hat éve kezdődtek. Egy régi barátom, aki akkor még egy másik intézetben dolgozott, beszélt nekem egy bizonyos dologról. A barátom, Matthew Andersen az Ūrhajózás-kutató Központban dolgozott, és már évek óta foglalkoztatta őt egy általa FL 2-nek elnevezett csillagközi objektum. Ez az FL 2-es ma mindennek a nyitja. Kutatásokat végeztünk, és ma már pontos adatokat mondhatunk erről az objektumról. Megnevezni nem lehet, de leginkább egy négyzetre hasonlít. Felfedeztünk tehát egy furcsa valamit a világűrben. Se nem csillag, se nem bolygó, se nem köd, se nem üstökös, se nem akármilyen. Nem is fekete lyuk. Egy pacni. Olyan, mint egy négyzet alakú tintafolt. Feketének fekete, csak mégsem fekete lyuk. A koordináták után elneveztük FL 2-es négyzetnek. Kiderült hamarosan, hogy ebben a négyzetben semmilyen asztrodinamikai törvény nem érvényes. És tulajdonképpen semmilyen természettudományi törvény. Se vonzás, se taszítás, se színpompázás, se semmi. Felfedeztünk valamit, amiről azt gyanítottuk, hogy az abszolút semmi, ahol nincs se idő, se tér, se törvények, csak a nagy semmi.

Egy szóval adva van egy, az egyszerűség kedvéért objektumnak nevezett valami.

Őnök most azt gondolhatják, hogy ez a dolog nem a mi kutatóintézetünkre tartozik, hanem valamiféle Ūrhajózási intézetre. A dolognak azonban itt még nincs vége. Mi felvettük a kapcsolatot a washingtoni Ūrhajózási Hivatal kutatócsoportjával, és így együttműködve folytattuk a kutatásainkat a legnagyobb titokban. A teljes titoktartás persze lehetetlen lett volna, de ez a mai körülmények között már aligha számít. Kutatásaink eredménye az lett, hogy közel négy éve útnak indult az első Ūrszonda a négyzetünk felé. Az Ūrszondával az történt, amit várni lehetett. Amint elérte az FL 2-es négyzetet, nyomtalanul eltűnt. A szonda útját akkor több százan figyeltük. Az adott jelekből és a szonda eltűnésének körülményeiből érdekes következtéseket vontunk le. Arra a megállapításra jutottunk, hogy a fekete pacni valamiféle kapu. Kapu valahová, talán egy másik világegyetembe. Egy olyan világegyetembe, amely nem olyan, mint a miénk. Amit talán emberi aggyal fel sem lehet fogni, pláne megismerni. A mi agyunkat ugyanis erre a világegyetemre konstruálták. Fel-

tételeztük tehát, hogy létezik egy másik világegyetem az FL 2-es négyzet mögött, ahol az olyan fogalmak, mint anyag, tér, idő, valami, semmi teljességgel használhatatlanok. Ahol nincs élő vagy élettelen, nincs valami, és talán semmi sincs. Filozófiai problémának sem utolsó, igaz?

Ezek voltak tehát a gondolataink néhány évvel ezelőtt, akkor viszont még ezek a problémák - filozófiaiak vagy sem - még merőben elméletiek voltak. A szonda eltűnése után ugyanis kidolgoztunk még egy programot. Ebben a programban is útnak akartunk indítani egy űrszondát, fedélzetén azonban nem gépeket, hanem embereket helyeztünk volna el.

Gondolom, nem kell mondanom, hogy az emberek által irányított űrhajó nemrég valóban elhagyta az Egyesült Államok egyik repterét. Önök most arra gondolhatnak, hogy a Hivatal

nem engedélyezhette a felszállást, azonban el kell mondanom, a Hivatal nem tudott, és nem is akart beleszólni a munkánkba. 1998 májusában tehát útnak indult tizenkét önkéntes űrhajóssal a fedélzetén az ANIMAR űrhajó. Az űrhajó parancsnoka Matthew Andersen, a hajón lévő négy kutató vezetője pedig én, Scott Hamilton voltam...

Egy darabig nem is volt semmi furcsa az utazásban. Mindenki tette a magáét, és végeztük a megfigyeléseinket. Két hónap múlva, július elején értük el az ismeretlen négyzetet, vagyis a pacni szélét. Vacsorához ültünk éppen, amikor az űrhajó rázkódni kezdett. Csendesen, nyugodtan, mintha csak egy mozgólépcső indult volna meg alattunk. Ez az utolsó dolog, amire földi aggyal vissza tudok emlékezni. A történet hihetősége innentől csak önköztől függ, hölgyeim és uraim. A történetet megpróbálom a tőlem telhető legerőteljesebb módon, földi aggyal felfoghatóan elmondani. Hogy mi az, amit önök képesek lesznek befogadni, felfogni vagy egyszereuen csak elhinni, az csak az önök nyitottságán múlik.

Visszaemlékezve, ez az egész olyan, mintha nem is történt volna meg, ám

valamilyen módon mégis átéltem. Mintha valaki mással történtek volna a dolgok, csak az én szememmel látta az eseményeket. Pontosabban azt kell mondanom, hogy nem láthatta az eseményeket, mert az egész olyan volt, mintha a testem nem is lett volna jelen. Olyan, mintha... mintha csak a lelkem élte volna át a történeteket, a testem pedig leragadt volna az űrhajón a dimenziók és világ-egyetemek között. Így az érzékszerveim sem lehettek ott, szóval a helyes megfogalmazás az, hogy nem láttam, hanem átéltem vagy átéreztem az eseményeket. Természetesen most megfordulhat a fejükben az, hogy akkor mi a biztosíték arra, hogy valóban megtörténtek ezek a dolgok. A válaszom az, hogy csak az én és társaim szava a biztosíték. Mert mondanom sem kell, hogy hazatérve mindannyian ilyen és ehhez hasonló dolgokról számoltunk be, mint amit most elmondok önöknek. És még valami: július végén találtak rá az időközben nyomtalanul eltűnt űr-hajónkra és benne tizenkét eszméletlen űrhajós testére. Orvo-saink azt mondták, hogy kóma-szerű állapotban lehettünk na-pokig, mielőtt ránk találtak, mi

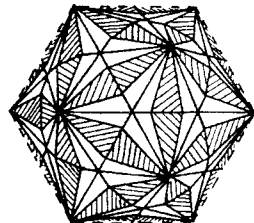
viszont szinte pontosan egyező módon számoltunk be a történetekről, ezért az sem mondható, hogy eszméletlen állapotunk alatt látott álmot véltük valóságnak. Mondanom se kell, hogy még néha én is elgondolkozom azon, hogy amit én valóságnak hiszek, abból mi történt meg valójában, és mi nem.

Ha ezeket el tudják képzelni, akkor a történetem már nem lesz olyan hihetetlen. Az első pillanatokban még én is azt hittem, hogy álmodom, de később megbizonyosodtam róla, hogy ez nem így van. A rázkódás után sötétség vett körül minket, majd megszűnt létezni a fönt és a lent, elvesztek a viszonyítási rendszereink, nem tudtam és nem éreztem, hogy hol vagyok. Rövid idő múlva kitágult a tér körülöttem, és azt hiszem, ekkor léptem át egy más világba.

Mss. Álnév

(a látszat ne tévesszen meg, ez itt egy álnév, nem az igazi!!)

Forrásanyag (ahonnan belém szállt az ihlet): L.L.L.: A hosszú szafari

Interjú Uránossal

- Köszöntöm hallgatóinkat! Önök a Danubius Rádió külpolitikai figyelőjét hallják. A mikrofonnál Juszt László beszél egyelőre, ugyanis nemsokára kapcsoljuk Friderikusz Sándort, aki valahol az egekben van, és Uranossal fog egy interjút készíteni Zeuszról és a teomachiáról. A kapcsolat nem jöhetne létre, ha nem lenne az Atrix, a Fehér Oil Company és jómagam, aki megszervezte az egész találkozást.

Most jelentették a kollégáim, hogy az utcák kiürültek és az egész ország minket figyel. A kapcsolat előtt azonban van egy kis időnk, kérem szépen a témával kapcsolatban telefonáljanak, a hívás díja percenként 99 Ft + áfa.

Első telefonálónk már vonalban is van:

- Jó napot! A nevem Pokoli Döme. Tiltakozni szeretnék, ugyanis ateista vagyok, és azt veszem észre, hogy a vallási témák egyre nagyobb teret kapnak a médiában, és amúgy is én abban hiszek, hogy nincs Isten, de ha itt egy riportot hallok tőle, akkor a vallásom alappilléreit döntik össze.

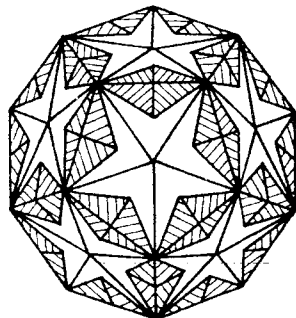
- Megértem uram, de sajnos a dolgok változnak, próbáljon meg Ön is változni. A viszonthallásra!

Van egy újabb telefonálónk a vonalban.

- Jó napot! A nevem Bokros Lajos. Szeretném megtudni ennek az Uránosznak a címét, ugyanis nem adózik egy petákot sem. Már legalább 1100 éve, amióta a magyarok a

Kárpát-medencébe jöttek. Ha sikerülne behajtani a tartozását, akkor lehet, hogy a magyar gazdaság fellendülne.

- Remek hír, majd szólunk Fridinek, hogy említse meg az elmaradott adókat Uránosznak. A viszonthallásra.

- Ha jól hallottam, létrejött a kapcsolat föld és ég között, hívom Friderikusz Sándort. Fridi hallasz minket?

- Igen, köszöntöm a hallgatókat, itt ül mellettem Uránosz, az égek istene. Első kérdésem az lenne, hogy honnan származik maga?

- Köszöntök minden halandót, látom nagyon jól fejlődtek a teremtményeim. A kérdésére a választ sajnos én sem tudom. Egyszerűen itt voltam, és találkoztam Gaiával.

- Mit érez a fia, Kronosz iránt?

- Sohasem bocsátok meg neki, amiért elvette méltóságomat.

- Maga szerint a Sors vagy Ön pecsételte meg a fia sorsát?

- Egyértelműen én voltam az, aki előkészítette a sorsát. Ugyanis uralkodni csak egyetértéssel lehet, de nem rémuralommal. Fiam uralkodását a félelem jellemezte. Mindenki csak a félelem miatt teljesítette a parancsait. A háborúban ez meg is mutatkozott, mivel nagyon sokan álltak át Zeusz oldalára.

- Mi volt Gaia szerepe az Ön, illetve fia bukásában?

- Az én bukásomat a Sors készítette elő, mert a csillagokban meg volt írva. A fiam bukását viszont én készítettem elő a jóslatommal. Gaianak semmi köze ehhez.

- Tehát a fia bukása is meg volt írva a csillagokban?

- Maga szemtelenkedni akar velem? Én már akkor a világon voltam, amikor maga ...

- Elnézést kérek, uram!

- Na jó megbocsájtok. Maga nagyon buta, én terveztem a csillagokat, és én írtam meg minden ember és isten életét.

- Oh, akkor maga egy jó! Meg tudná mondani nekem az én jövőmet, mert biztos tudja.

- Dehogyan árulom el, hiszen akkor összeroskadna a jövő terhei alatt.

- Térjünk vissza eredeti témánkhoz, mit gondol Zeuszról?

- Zeusz nagyon sok oldalról hasonlít rám, bár pár dolgot megfogásolok benne is.

- Mik azok?

- A hűtlensége páriját ritkítja, nem tudom elképzelni, hogy ezt kitől örökölte. A második kifogásom az, hogy nem elég kemény az emberekkel. Én minden sértésért szonyú pusztításokat végeznék a

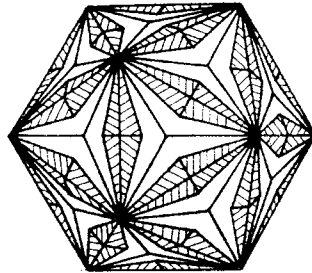
körökben, hogy tudják, ki az úr a házban.

- Mégis mi tetszik benne?

- A felépített rendszere, ahogy a demokráciát érvényesíti az istenek között.

- Meddig fog Zeusz uralkodása tartani?

- Ezt még én sem tudom. Amíg az egyensúlyt fenn tudja tartani az isteni erők között és meg tudja őrizni vezetői szerepét.

- Á, most szóltak a Földről, hogy hamarosan lejár műsoridőnk, mit mondana összefoglalásként?

- Nagyon örülök a békének, amit unokám, Zeusz hozott létre az istenek és emberek között. Azonban mostanában a környezeti problémákat figyelem nagyon aggodva! Az emberek mintha megfeledkeztek volna arról, hogy az az életterük, és ha azt elpusztítják, akkor mi nem fogjuk nekik felépíteni, inkább elpusztítjuk az embereket.

- Nagyon szépen köszönöm ezt az érdekes beszélgetést. A szót most visszaadom a stúdiónak, a visszonthallásra!

DRUON: ZEUSZ EMLÉKIRATAI

Egy nagyszerű lengyel író mondta, hogy a könyvírás rosszabb, mintha az író ezer ember előtt levetkőzne. Ez szerintem nagy igazság. Druont is igen jól meg lehet ismerni műve alapján.

A *Zeusz emlékiratainak* írója aztal, hogy egyes szám első személyt használ "memoárjában", Zeusszal azonosul, így sokkal személyesebbé, bensőségesebbé válik visszaemlékezése. A főszereplő nemcsak saját emlékeit írja le, hanem a születése előtt történt eseményeket is: a világ teremtésétől napjainkig követi a fontosabb változásokat. Az események kronologikus sorrendben követik egymást, ezáltal a mű jól áttekinthető, könnyen érthető. Zeusz - igazi istenhez méltón - elég magasan hordja az orrát. Azt mondja, az ember csak parány a világminőségben, csak porszem egy hatalmas homokviharban. Csakhogy ezzel Zeusz nem az embert szólja le, hanem csupán a valót, az igazat mondja. Zeusz oly mértékben szókimondó, hogy első olvasásra könnyen össze lehet keverni ezt az őszinteséget a lenézéssel.

Zeusz nemcsak az emberek gyengeségeit említi, hanem a saját és istentársai hibáit is. Ezáltal az isteneket szinte az ember szintjére helyezi. Nála az istenek is hibáznak, sebezhetőek, sőt hatalmuk sem végtelen. Még a nagy őznek, Uranosznak is egy számára van szüksége, hogy teremthessen. Fia pedig, aki a végtelen idő ura, a teljes szám nélkül csak korcs, szaporodásra képtelen lényeket kreálhat. Zesusztól megtudjuk, hogy az isteneknek is vannak érzéseik. Szeretnek, gyűlölnek, félnek, féltékenyek. Ezek az érzések teszik őket az emberekhez hasonlóvá, és ezekből tudjuk meg, mennyire is nem különböznek tőlünk. Ezek az istenek nem a végtelen hatalommal bíró, érzelmek nélküli lények, akiknek

az élet mit se számít. Ők is esendők, gyarlók.

A *Zeusz emlékiratai* Druonról, az emberről is árulkodik. Ez az írás egy széles látókörű gondolkodóra vall. Valószínű, hogy könyvéért az ókori görögök megkövezték volna, hiszen az isteneket megfosztotta isteni valójuktól. Ezek az istenek inkább látszanak idegen lényeknek, mint természetfeletti erők megtestesítőinek. Ezt támasztja alá az a részlet is, hogy Druon szerint az első isten valószínűleg az univerzum más részéről jött. Teremtényei nem parancsszóra kelnek életre, hanem egy titokzatos szám segítségével eleve-
nednek meg. Ez a szám könnyen lehet egy egyenlet, egy képlet is, hiszen fel lehet bontani, és csak egyes részeit továbbadni. Ha ez a szám egy képlet, miért ne lehetne egy gén vagy egy kromoszóma felépítési képlete? Druon vajon hisz a földön kívüli civilizációban?

A szerző nem csupán a világi lét részleteiben jártas; az elvontság, az okkultizmus is közelállhat hozzá. Ezzel a tudással ruházza fel az atlantidákat, az eltűnt Atlantisz lakóit, akik kevés szót használtak, merthogy a kimondott szavak rezgéseket keltenek, amik jók vagy rosszak, de semmiképpen sem semlegesek - tehát kiegészítő információkat közvetítenek. Ez a gondolkodásmód szinte teljesen egyezik a tibeti szerzetesekével, a jógikéval és még sok más keleti szellemi vezetőével. Druon vajon tudatosan gondolkodik így?

A *Zeusz emlékiratai* sok kérdést vet fel. Ha választ nem is mindegyikre kapunk, de nagy érdeme a könyvnek a gondolkodtatás: olyan feltevések megfogalmaztatása, amelyeket elfogadunk vagy megcáfolunk, de aktívan keressük a feleletet.

Vörös Tamás

Ajánló oldal

Három szín: Kék, Fehér, Piros

Filmajánlás

A Három szín trilógiát Krzysztof Kieslowsky rendezte. A három film úgy egészíti ki egymást, mint egy kirakós játék darabjai. Az egyes filmek a francia zászló színeit jelképezik, és a "Szabadság, szerelem, testvériség" mottó egy-egy eszményét testesítik meg.

A Kékben a francia hősnő, akit Juliette Binoche alakít, elveszti zeneszerző férjét és kislányát egy autóbalesetben. Arra kéri, hogy fejezze be férje félbehagyott koncertóját. A zaklatott asszony visszautasítja ezt a kérést, és egy teljesen új életformát alapoz meg.

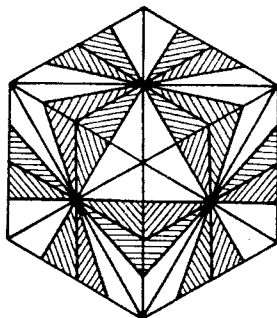
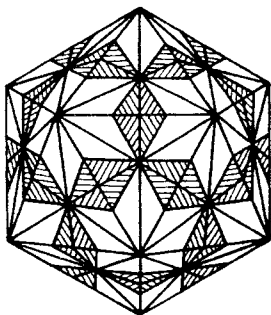
A Fehéret Lengyelországban vették fel, és a középpontban a Julie Delpy által játszott szépséges modell és (volt) férje áll. Éppen válnak. Karol, a férj lengyel, és a rendőrség körözi. A válás után bosszút forral volt felesége ellen.

A Piros főszereplői egy másik gyönyörű modell és egy öreg, megkeseredett bíró, aki mások telefonbeszélgetéseit hallgatja le. A film végén egy süllyedő kompon megjelenik a három hősnő.

A Három szín trilógia mindhárom része szerelemről és együttézésről szól, mely az egyetlen lehetséges válasz a nihilista és abszurd világra. Mindhárom film nagyszerűen van megrendezve, és a zenéjük is nagyon jó.

Ajánló oldal

Markovits Lili*

*Az eredeti filmismertetés angol nyelven íródott. A fordítást Fancsovits Rita készítette.

Ajánló oldal

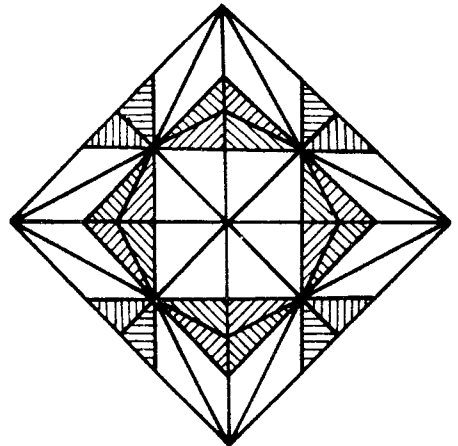
LONGOSZ: DAPHNJSZ ÉS KHLOÉ

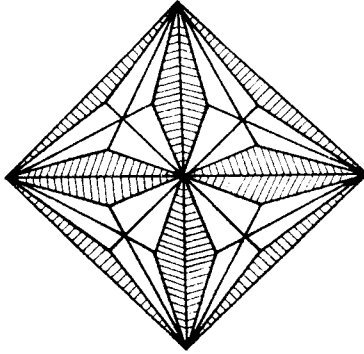
A mű kellemes benyomást tett rám. Örülök, hogy elolvastam, mert ez a könyv képes volt pillanatnyi, vagy akár maradandó élményt, gondolatokat is ébreszteni, annak ellenére, hogy nem ez a fő célja. Műnemét tekintve epikus, szerkezete könnyen áttekinthető. A cselekmények egymásra épülve, kronologikusan követik egymást. Négy könyvből áll, mint négy nagy fejezet.

A könyv ereje nem a tartalmában van, hiszen egy szerelmespár története már sok mindenkint megihletett. Mégis különbözik ez a mű a többitől. Longosz magát a szerelmet próbálta leírni természetesen egészen más stílusban, mint a mai könyvek. Ez érthető is, hiszen a mű az ókorban született. Az egy teljesen más világ volt. Mások voltak az emberek, a szokásaik. Mást csináltak az emberek rosszkedvükben, unalmukban vagy éppen ünnepekkor. Több ezer évvel ezelőtt "történt" a mű cselekménye, így érthető is a különbség. Longosz egy teljesen más világba kalauzol el minket. A közös a mai világgal csak az, hogy

az emberek azóta is együtt születnek ösztöneikkel, s az megsegíti őket, szívük mélyén diktálja, mit tegyenek.

A mű két gyermek egymásba fonódó életéről szól. Történetük még csecsemőkorukban kezdődött. Gazdag családok sarjai voltak, de mégsem igazi szüleikkel nevelkedtek otthon, mint a többi gyermek. Szüleik kitették őket a szabad ég alá, a messzi erdőbe. De a gyerekekre maga Érósz vigyázott, így bajuk nem eshetett. Egy darabig egy kecske illetve egy juh gondoskodott róluk, szoptatta őket. Ez az elem a görögöknél gyakran előfordul. A teremtésmítoszban is szerepel; Zeus, az istenek istene

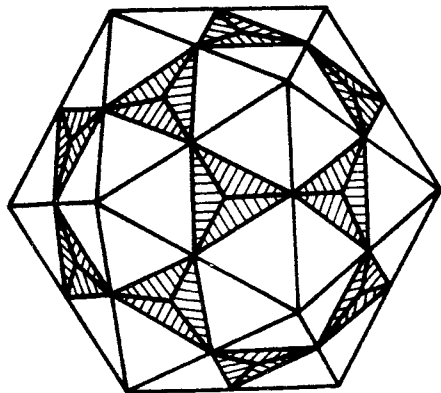
nevelkedett így, kecske tejével táplálkozva. Ez a tény bizonyítja tehát azt, hogy az istenek gondot viseltek Daphniszra és Khloéra, már előre eltervezték sorsukat. S így is lett. Egy-egy pásztorházaspár talált rájuk, magukhoz vették őket, s úgy nevelték, mintha édesgyerekeik lettek volna. A két gyermek pedig nőtt és cseperedett. Mostohaszüleik nagy jövőt vártak tőlük. Sejtették, hogy gazdag családból valók a melléjük tett ismertetőjelekből. Ezért is volt számukra kellemetlen fordulat, amikor egy éjszakai álmukban az istenektől azt az utasítást kapták, hogy pásztoroknak neveljék őket. De megtették, s a gyerekek minden nap együtt vitték ki legeltetni nyájukat a mezőre. Az istenek nem feledkeztek meg róluk.

Daphnisz és Khloé minden szabad idejüket együtt töltötték, együtt játszottak minden nap. Már szinte elválaszthatatlanok lettek, édestestvérként szerették egymást. A mű így írja: "S előbb vált külön a

juhnyáj a kecskétől, mint Daphnisz elszakadt volna Khloétól." S ez így is volt. Megéreztek egymás gondolatait, s teljes egyetértésben cselekedtek. Ez tette lehetővé, hogy bekövetkezzen az, ami aztán mindkettejük életét megváltoztatta. Ez a pont volt a fordulópontja a műnek. Ez volt az a pont, mikor Daphnisz és Khloé egymásba szerettek. Az istenek ezt már régen eltervezték, ezt a sorsot szánták nekik. Ám ez nem csak úgy könnyedén, egyik pillanatról a másikra történt meg. Khloé még nem is ismerte azt a szót, hogy: *szerelem*. Hát hogyan ismerhette volna a jelentését? Egyszer csak megváltozott, s furcsa érzésekkel lett tele a szíve. Próbálta felismerni azokat, azonosítani, s úrrá lenni rajtuk, de naiv, gyermeki lelkével képtelen volt erre. Ugyanez történt meg Daphnisszal is. Szívében ugyanezeket érezte a lány iránt. Ösztöneik sugallatára hamar rájöttek, hogy a csók az, ami itt segít. Egy szomszédos öregember is megmondta ezt nekik, s ők szerelmi érzéseiket, vágyaikat egymás iránt csókolózással és ölelkezéssel elégitették ki. Naiv gyermekszívükkel a szerelmet még önmagában tudták élvezni, gonoszság nélkül, tisztán szeretni egymást.

Ez volt az a sors tehát, amit az istenek nekik szántak. Daphnisz és Khloé pedig átvészelve hideget és nehéz időket vártak egymásra szüntelen - és nem hiába. Sok gonosz-

ság érte őket, szerelmükön mégsem esett csorba. Hol az egyiket, hol a másikat rabolták el háború zsákmányaként, hol idegenek vágyták ágyasukul Daphnisz vagy Khloét, de ők mégis megőrizték szerelmüket egymásnak, s várták a pillanatot, mikor egymáséi lehetnek. S ez a pillanat el is jött, bár még keresztül kellett menniük néhány megpróbáltatáson. Khloé eladósorba került, s a kérők özönlöttek hozzá szebbnél szebb ajánlékokkal. Daphnisz pedig szegény volt, s kevés volt a reménye arra, hogy neki adják hön szeretett kedvesét. De az istenek most is segítettek, hiszen ők már kitervelték, hogy ők egymáséi kell legyenek. S lám: Daphnisz egy háromezer ezüst drachmát tartalmazó erszényre bukkant. Ezt vitte el szerelme apjához, akinek ugyancsak megtetszett ez az ajánlat. S mikor már eltervezték az esküvőt, még meg kellett várni, a földterület urának beleegyezését. Itt is támadtak bonyodalmak, minek után kiderült

Daphnisz gazdag származása, s végre átölelhette apját s anyját. Minden jóra fordult, az esküvő már a másnap küszöbén állt, hol Khloé kiléte is napfényre került. Ő is megismerte szüleit. Nagy lakodalmat csaptak; s így a könyv vége olyan volt, mint egy igazi hollywoodi happyend. Nászéjszakára térve megtalálták a szerelem kízó vágyainak megoldását is.

Ez volt hát a könyv, ami felébresztett bennem néhány gondolatot. A szerelemről szólt, az igazi szerelemről, amit nem tanulnak, hanem ösztöneik súgják nekik, az ideális párnak. Longosz megmutatta, hogy ez az érzés képes minden mást, gonoszat legyőzni. Ez a pár, két fiatal gyermek, naívan megismerik a szerelmet, s ezzel az érzéssel győzik le a többi akadályt. Az író az olvasót is engedi bepillantani a szívük mélyére, s velük együtt ismerjük meg mi is a szerelmet, velük együtt éljük át ezeket a pillanatotokat. Minket is gondolkodóba ejt: mi ez az érzés? Ez a csodálatos, de megfoghatatlan érzés? Mi a forrása? És egyáltalán: mi a szerelem? Daphnisz és Khloé első ezirányú érzéseinek tehát mi is tanúi lehettünk. És azért is tetszett ez a könyv, mert az őszinteséget is kifejezte, és a naivitást. Próbálta megfogni, hogy mi is érezzük. S ha az olvasó igazán odafigyelt, azt hiszem, érezhette is.

Szenkovits Lili

A jánló oldal

Kritikus

Ne vegyék komolyan a kritikust! Minden attól függ, *ki, mikor, kinek, miben* ír, s nem attól, hogy *miről*. Bakáts Tibor *Settenkedő* (ismeritek a tavalyi TMT-ről, ... aki nem a Fiala!) amint átnyergelt a a Narancsból az ES-be, olyan jó kritikát írt egy olyan filmről, amit „azelőtt” csak akkor nézett volna meg, ha a Narancsban legalább egy oldal szidhatta volna, hogy na. Nem baj, szidta helyette *-kk-* (Kovács Kristóf?). Ő Narancsos.

De nem a kritikusokat akartam kritizálni (bár nem rossz, ha már különszám), hanem a már majdnem említett filmet. Itt csatlakoznék Gézához, aki a plakátra a lépcsőfordulóban a faliújságon már felhívta a figyelmet. Géza! A plakát az semmi! Ha filmet láttad volna, az ám csak az „izléstelen”.

Szeretjük Shakespeare-t, az Othellót is, plusz mára (is) meg elég aktuálissá vált, (március 15). Fantasztikus párbeszéd, mély jellemek, hibátlan felépítés, tökéletes dramaturgia, precíz tragédia. Bár nem kötelező olvasmány, de ha az lenne, sem ajánlanám, hogy egy ússzátok meg a nem túl rövid dráma elolvasását. Olyan ez a film, mint a Száz (?) híres regény. A sztori kiderül, még az eredeti szövegből is kapunk ízelítőt, (ezzel el is mondtam egyetlen ereynét), csak miről is szól ez a darab (bocs, film), milyenek is ezek az emberek, miért is íródott ez meg, és miért lett ebből film, arról nem tudunk meg semmit. Mit akar Jágó, mit Othello és mit a többiek. Az, hogy hatalmi harcról vagy faji kérdésről van-e szó, csak az eredeti tragédia elolvasása után válik világossá. Az, hogy Othello fekete, csak abból derül ki, hogy az öt játszó színész fekete, egyéb súlyt nem kap a filmből, az, hogy a helytartóságért megy a vérengzés, csak a film egyharmadánál egy elejtett mondatból derül ki, persze, ha ébren tudjuk még addig tartani figyelmünket.

Legalább a jó kis háliuvídi látványosságban bízhatna az ember. De ehhez meg megint hiányzott valami. Vér vagy csata vagy tengeri ütközet vagy legalább nők, ha már másra nem futja. A színészek is csak forgatókönyvet játszottak, nem szerepet. Nem is nagyon lehetett ezzel többet kezdeni. (Hogy a fenébe „szóljon ki” csejt szöve Jágó egy vászonról? Bár Woody Allennek ez már sikerült, csak hát elég más itt a helyzet, ő azért csinált filmet, hogy „kiszólhasson”.)

Riába, ne! Ez egy *színpadra* írt mű, nem is akármilyen, és aki ebből *filmet* akar csinálni, az keresen egy jó *dramaturgot*, aki a színházhoz és a filmhez is ért, egy jó *forgatókönyvírt*, aki szót ért a dramaturggal, (legalább) néhány jó *színészt*, akik hallottak már Shakespeare-ről, sok *statisztát*, ha már ezt a darabot választotta, egy *profí stábot* mindeztől, és olyan *szponzort*, aki ezek után is vállalja, hogy kerül amibe kerül, csináljuk meg rendesen!...

..Nem bántam meg tehát felemelt áru helyjegyemet. Tudásért s élvezetért* fizetni kell. S meg mindig olcsóbb, mint ha könyvből kívánnám olvasni Shakespeare-t.” - (Bakáts Tibor *Settenkedő, ES, 1996. márc. 29.*)

En ingyen kaptam jegyet (hogy középiskolásokat toboroznak a filmre), de vasárnap délelőtt 11 óras előadásról lévén szó roppantul sajnáltam, hogy elkéstem szüleimtől a megbízhatóan színvonalat jelentő vasárnapi ebédre. Te meg, druzsám, tanulj és élvezz*! - (Majer Tibor, *Pótló különszám, 1996. ápr. 10.*)

Aranyköpések

pozitivizmus: minden O.K.

Übermenschok

Az ember élete folyamán megszületik és halálozik.

Az élet folyamán egyre növünk, és már nem mindenki a nemekhez viszonyul.

Én egy 14 éves fiatal lány vagyok, akinek az élete nagyon rögzös.

Nem úgy van minden, ahogy szeretnénk, nem ugrik minden vissza az ölbé.

Amikor egy ember hosszan tartó időre ugyanazon társaságba csöppen, nosztalgiaál egy kicsit.

A barátság az egyik legnehezebben megfogalmazható szó.

Egy élőlénynek kell, hogy legyenek barátai, ha átvitt értelemben is.

Az a fontos, hogy milyen a barát belseje.

Én szeretek a barátaimmal lenni, mert akkor mindig jobb.

A barátnak ki kell önteni mindent.

Rájöttünk, hogy az új osztálytársunk kedves, okos és igen társadalmi lény.

Ha rosszul ítéljük meg az illetőt, már nehéz más szögből nézni a dolgokat.

A reneszánsz festészetben az érzékenység a legfontosabb.

A történetbe helyenként az író is beleszól, felébresztve néha az olvasó figyelmét.

Nehéz úgy drámát írni, hogy ne legyen benne egy kis vontatottság.

A műben fokozódik a negatív érzések hangulata.

A mű alaphangulata szomorú, s ezt a költő a szavak használatával is kifejezi.

A költemény hangvétele rabszódikus.

Nem élmény által ihletett versek...

Minden páros sor rímél, ezért is lehet a mű páratlan.

Nyelvtanilag bővelkedik a vers írásjelekkel.

A vers azért ilyen hosszú, mert a költő ezzel is szemléltetni akarja egy bűnös sorsát.

Az apostol strófaból áll.

A költő leírja születése helyét arra visszaemlékezve.

A folytatásban egy életképet láthatunk a poéta tolla által.

A természet ősszel téli álmát alussza.

Mi jellemzi Petőfi forradalmi látomásköltészetét? Mindenkit hívott a forradalomba.

Petőfi élete ebben az időszakban már nem forr a forradalomtól.

Versében a hierarchia ellentmondásait lepelten jeleníti meg.

Ín máron évek teltek el a győzelem óta.

A költők levél útján leveleznek.

Toldi már öreg, és meg akar halni. Jön a hír, hogy ne tegye...

Toldi időből kiesett ember, mert ősz haja van.

A karrier-regény versenyre írt alkotás.

A fejlődésregény a regények javított változata.

A fejlődésregény az írónak nem is kezdeti műve, nem is kifejlett.

A főhős érzelmileg csökevényesen fejlett.

De Renalné szende szűz-típus.

Julien önnevelődött.

Miért hal meg Julien Sorel? Mert leesik a feje.

Goriot apó két lánya közül Anastasie egy nyílabb hiéna, Delphine egy csendes, szende kígyó.

Férjükön kívül tartottak más valakit.

Melyik Jókai-regényt olvastad?

Az Egri csillagokat.

Remegő szemmel nézek a tanáromre.

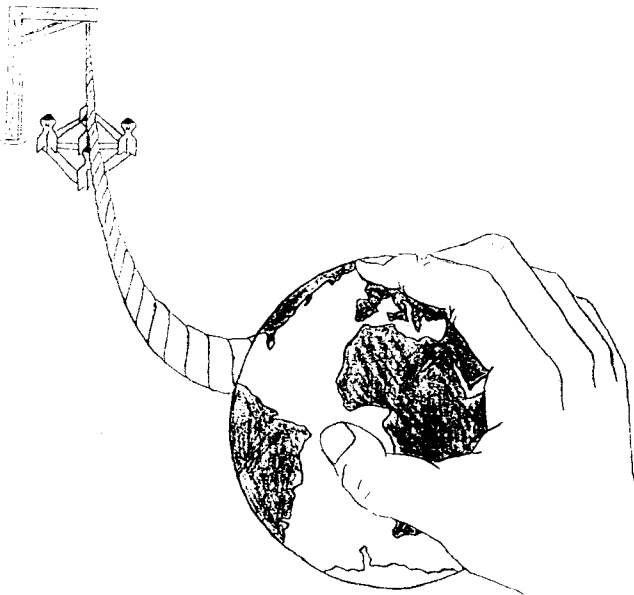
Az

ELŐSZOBA GALÉRIJA

áprilisban

SZABÓ LÁSZLÓ

retrospektív kiállítását mutatja be

Ha van kedved, Te is kiállíthatod alkotásaidat: festményeidet, szobraidat, fotóidat,
csak szólj Juditnak vagy Tibornak!

Sebő Fery: The man, who.....	2. oldal...	☐
Preiszner Miklós: Hétköznapjaink.....	9. oldal...	☐
László Péter: A tavasz első jelei.....	10. oldal...	☐
Nagy Ákos: Felhők.....	12. oldal...	☐
Ronnie Waker: A fesztivál.....	13. oldal...	☐
Gröger Dia: Kiskacsa a fekete tóban.....	14. oldal...	☐
Blazsek Móni: Robert és Simon.....	18. oldal...	☐
Hirling Péter: Más.....	19. oldal...	☐
Balázs Károly: Cycles.....	23. oldal...	☐
Vitéz Preiszner Miklós: Az öreg.....	24. oldal...	☐
Szmöre egypercesei.....	32. oldal...	☐
Ronnie Waker: Elveszett álmok.....	33. oldal...	☐
Horváth Szabolcs: Trillian sűrű falai.....	34. oldal...	☐
Míss Álnév: A felfedezés.....	37. oldal...	☐
Fehér György: Interjú Uranossal.....	42. oldal...	☐

Versenyen kívül:

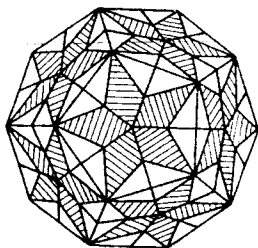
Vörös Tamás Druonja.....	44
Markovits Lili színei.....	45
Szenkovits Lili szerelmei.....	46
Tibor kritikus.....	49
Aranyköpések.....	50

SZAVAZÓLAP

A **Poliográf**-külön-számban (többségében) olyan alkotások olvas-hatók, amelyek a TMT irodalmi pályázatára ké-szültek. A bal oldali listán lehet megjelölni azt az egy művet, mely Néked, kedves Olvasó, a leg-jobbban tetszett.

A szaggatott vonal men-tén tépd le a szava-zócédulát, és április 11-én dobd be az A/25. terem bejárata mellett elhelye-zett urnába.

a szerk.

A **Poliográf**-különszám illusztrációit Marosvári Péter szakdolgozatából ollóztam.

Poliográf

A Közgazdasági Politechnikum lapja

Felélős kiadó: Horn Gábor

Felélős és tördelő szerkesztő: Jakab Judit

Postacím: 1096 Budapest, Vendel utca 3.

e-mail: jjudit@poli.lsk.huninet.hu

Hálózat: F:apoligraf

Megjelenik a Közgazdasági Politechnikum sokszorosító műhelyében